

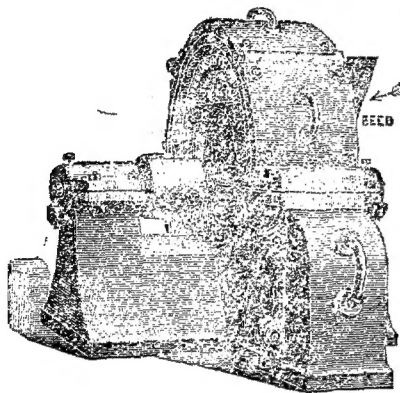
310434 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

శీ. 9.
సంపుటము ౯

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మే నెల 2 వ తేది మంగళవారము
దుండు భినామ సంపత్సరము, వైశాఖ మాస శుద్ధ పంచమి గి.

No. 26.

సంచిక ౨౬

№ 2½

పిండివిసరుట, పప్పువిసరుట

మొదలగు పనులు

మీ కేమైన గలవా?

గలిగినచో

మేము సహాయము చేసెదము

అన్ని పదార్థములను విసరుటకు కార్టరు డాన్ ఇంటి గ్రేటరు

మిగుల మంచియంత్రము ఈ దేశమునందు ప్రభుత్వమువారు, రైల్వే అధికారులు, కర్షకరులు, ఈ యంత్రములను అధికముగా ఉపయోగించుచున్నారు. ఈ యంత్రము సందుండు భాగము లన్నియు మంచి ఉక్కుతో చేయబడినందున యంత్రము చెడుటకు ఎట్టి అవకాశము లేదు. తక్కువ పనులపయోగించిన ఇది పనిచేయును. విసరిన తరువాత అంతయు ఒకే మాదిరిగా నుండును. కార్టరు డాన్ ఇంటి గ్రేటరు యంత్రమునందు యిదియొక గొప్ప అనుకూలము.

మాన్యులు పోర్టు బల్ ఆవిరియంత్రములచే సమపాదము కార్టర్సు డిన్ ఇంటి గ్రేటరులు మిక్కిలి నమకమైన విసరుయంత్రములు.

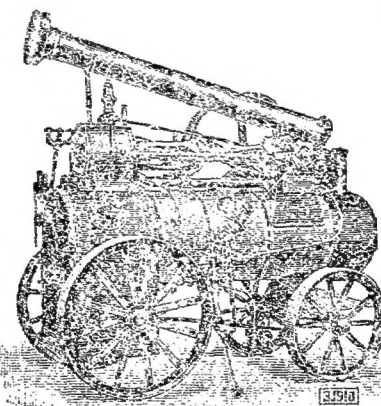
వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

MARSHALL, SONS & Co.

India, Ltd.

CALCUTTA, BOMBAY, MADRAS, LAHORE, BEZWADA & TANJORE

A. A. A.

తొట్టిస్నానము చేయుతొట్టు

నుప్రసిద్ధ (కుహిని) వైద్యశాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యన్. రావుగారివల్ల కనిపెట్ట బడినందుచే ఈచెక్కతో చేయబడి స్నానమునకు మిక్కిలి సుఖముగాయుండును. 80 గాలనులవీరు పట్టును. వలయువారు ఆరరుతో రు 1-0-0 అడ్వాన్సు పంపుతూ పోస్టాఫీసు రయిల్వేను వివరముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీదు రు 5-0-0 లు మాత్రమే పి. పి. రయిల్వే ఖర్చులుచేరే. (8486) స్వదేశీ స్టోర్సు, 82 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

త్వరపడుడు! జాతకరత్నము ప్రతులు తక్కువ!!

PART 1

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేదీ వేళమున్నగువి లేకయేసంవత్సర ఫలితములను క్యాంక్షరు రీడింగుతో సహా యెన్నిసంవత్సరములకైనను జ్యోతిష్కుని సహాయము ఆక్రమలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు భజము, సంతానము మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిష్కుడు. దీనివెల రు 2 మాత్రమే.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, (8291) ఖింకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

సవరంబంగారుకు మంచివెండికి గ్యారంటి

మావద్ద సవరము బంగారుతో తయారుచేయబడిన సకలవిధసగలు, వెండిసామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఆర్డరు యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము వారు కోరుకాలమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును. నగలు శృంగారముగా లేనిచో వాపసు తీసికొని వైకమియ్యబడును. (6)

మార్చి 198 } మరాఠు శ్రీనివాసులు
టంక కాలపీఠి మద్రాసు, } నాయుడు, మునిరత్నం
తెలిపాను నెం. 880 } నాయుడు అందుసన్ను
నగలవర్తకులు 87 చైనాబజారు మద్రాసు.

మహాత్మాగాంధీ వెండిపతకములు

త్వరపడుడు త్వరపడుడు

అమృతమునకు తయారుగా నున్నవి. అప్పుటమైన వెండితో చేయబడిన పతకములు తయారుగా నున్నవి. ఒకప్రక్కన మహాత్మా గాంధీగారి ప్రతిమయు మరియొకప్రక్కన చరక లేక లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకు గారి ప్రతిమయు గలదు. బహు అందముగా నుండును.

1-కి ధర రు. 1, 12-కి రు. 11-4-0 144-కి రు. 132.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము అన్ని తెగలవారికి కావలసిన బంగారు వెండిసగలు మా వద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి (1842) అంకు కంపెనీ, నగలవర్తకులు, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు, కాకిన

ఇమిటేషన్

	రూ.	అ.	పై.
రవ్వల కమ్మలు	4	0	0
గజెల వడ్డాణము	3	0	0
కట్టకాసుల పేరు	8	0	0
నాగరము	2	0	0
నాను, జరిసిన సహా	4	0	0

మమైలాపూరు - మదరాసు

విక్టోరియా డిపో,

బేషధముల, ఆధరణముల, గ్రంథముల క్యాటలాగు ఉచితము. (2957)

BOON TO STUDENTS!!
OVERSEEN
SPERMATORRHOEPILLS
FOR THE TREATMENT OF ALL CASES OF
IMPERFECT EMISSIONS ORDER FOR 2 TINS
COMPLETE CURE
K. R. MOHANDAS 1807 MARKET TANJORE CANADA

(3081) "కత్తికట్టలు"

వెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగవైనవి 1-కి రూ 4-8-0

దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చు వేరే వలయువారు ఆరరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్సు ౭౦ వెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా) తెలిగొక్కి అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" వెద్దాపురం

రాజమహేంద్రవరము

ఒక విలేజ్ కుమారుడి

కాలమానము

ఏప్రిల్ 27:- వేసవి చాల తీక్షణముగా వచ్చింది. సాయంత్రము 5 గంటలయినను గృహములు చదవబడుటకు బాధగానున్నది. గోదావరి చాలవరకు ఎండిపోయింది. ఇసుక తిప్పలు ఎక్కడోకా పెరుగుచున్నవి. ఆహలాపురము, రాజోలు కాలవలు కట్టివారు. ఈ నెలలోయిన మిగిలిన కాలముల సయితము కట్టుదురు.

కోర్టులు

సివిల్ కోర్టులన్నియు ఈనెల 29 వ తేదీన మూసివేయబడును. కోర్టు సంతకములనుండి ఈవట్టణములో నున్న గులు కోర్టు ఎత్తివేయలేనని అర్జును వచ్చిట్లు తెలియచున్నది. వ్యాజ్యములు తగ్గుట కారణమునయెడల ఇది చాల మంచి వార్త. ఈ కోర్టులో 2 సంతకములనుండి గుజుబడిగానున్న మ-రా-శ్రీ సునస్వతుల నుబ్బయ్యకాస్తులుగారిని మరియొకవట్టణము మార్చిరి. వీరి సుగుణములకల్లను, మంచి ప్రవర్తనలను ప్రశంసించుకొని భక్తికావ్యములను సంపాదించిరి. ఈ యూరి ప్రజల కిది యొక విచారకరమగు వార్త.

పాఠశాలలు.

గవర్న మెంటు ఆర్ట్స్ కాలేజియు, బ్రయింగు కాలేజియు వేసవి సెలవులను ముగిసినారు. మూసివేత కొద్దికాలముగా, వీరేశలింగం ఉన్నత పాఠశాలయు ఈ నెల 22 వ తేదీన మూసివారు. బాతియవిద్యాలయము కూడ మూసివారు. ప్రభుత్వోన్నత పాఠశాల ఈనెల 28 వ తేదీనో మూసివేతురు.

మూసివేత పాఠశాలను నిర్వహించుటలో గడచిన సంవత్సరము నుమారు రు. 8000 లు వస్తుము వచ్చినది గనుక ఆ పాఠశాలను పూర్తిగా మూసివేయవలెనని తీర్మానము ఈవట్టణ ప్రవేశపెట్టబడినది. కాని కొంతవర్ష జరిగినకారణం పాఠశాలను ఉంచవలెననియ, ఉపాధ్యాయుల వేతనముల తగ్గించవలెననియు తీర్మానింపబడినది. సరియైన వేతనముల నీయలేని సమయమున పాఠశాలను మూసివేసి యుండుటయే యుక్తమని ప్రజలు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

వీరేశలింగం ఉన్నత పాఠశాలగూడ గడచిన మూడు సంవత్సరముల నుండియు వస్తుముమీదనే నడుప పడుచున్నది. ఈ పాఠశాలలో 1919 వ సం॥ మున నుమారు 800 విద్యార్థులుండెడివారు. ఈ సంవత్సరమున విద్యార్థుల సంఖ్య 800 మాత్రమే. వీరేశలింగం పంతులుగారి మరణానంతరము ఈ పాఠశాల ఊడజలలో నున్నది. కాబోవు సంవత్సరము ఈ పాఠశాల ఎత్తివేయ బడునని ప్రజలమైన కడతలు గలవు.

బాతియోన్నత పాఠశాలస్థితి బాగుగ నున్నదని జెప్పుటకు సంతోషపడుచున్నది. ఈ విద్యాలయము 1920 సంవత్సరములో ఉన్నత పాఠశాలగా మార్చినది మొదలు దిగిన ప్రవర్తనముగా వర్ధిల్లుచున్నది. ఆర్థికముగా గూడ పాఠశాల మంచి అభివృద్ధికనుపరచినది. క్రొత్తగా రెండుమగ్గులు లుంచబడినవి. సెలవులసంకరము నేత పరిశ్రమలో విద్య గరపబడునని తెలియుచున్నది. ఈ విద్యాలయాభివృద్ధికి ద్రవ్యసహాయముజేయుచున్న వర్తకులు ముద్రసీయబడు. ఈ విద్యాలయ విషయములలో వ్యాసవాదులు మొదలగు వారు యిప్పుడు గనుపరచుచున్న అభిమానముకొన్ని యెక్కువదేఖిమానము గనుపరచుచున్నందున.

ఒక విచారముగణము

ఈ వద్ద కొన్నిదినముల క్రిందట డి.వీరభద్రుడను యొక యువకుడు ఆకాలముగ వరణించెను. ఈయన పుట్టిబాలు, హక్ముగ్గురు ఆటలలో విశేష ప్రజ్ఞగలవాడు. అనేక పర్యాయములు అనేక పందెములలో గెల్చి బహుమానముల సంపాదించి వివిధ పరీక్షలను జరిపి, పరీక్షలవల్ల క్షేమ్యుర పీడితుడై గ్రుతికొంటెను. ఈయన మిత్రులు ఈతని పేరునొక టూన్ మెంటు స్థాపించవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘములన్నియు

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమునకు ఈ తాలూకానుండి గురు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు కోరుకొండలో నొకసభ గను. ఈ క్రిందివాడు యెన్నుకొనబడిరి.

1. మూసి నరసన్నగారు, దోసకాయలపల్లి. 2. కేతినన్నగారు, కాతేగు. 3. మామిడి దేవేంద్రుడుగారు, రాజమం 4. సరంగంబి మెదవెంకటాచార్యులుగారు, కోరుకొండ, సమిదిపాటి సత్యవారాయణగారు, రాజమండ్రి.

ఈ కట్టణమునకు ముఖ్యనాయకులను, గోదావరినుండ గొల్లగొండసంఘమున కధ్యక్షుడునైన గజపల్లి రామచంద్రరావుగారిని యెన్నుకొనకుండుట కడుకోవలసియును.

నరసాపురం.

స్వకీయ విలేజ్ కుమారుడి

మాజిల్లాబోర్డు ఇంజనీరు పదవి.

ఏప్రిల్ 30:- మాజిల్లాబోర్డు ఇంజనీరు గారగు డి. కె. టి. వీరరాఘవాచార్యులుగారు సుమారు 15 రోజుల క్రిందట నే తెలపుమీద వెళ్ళిపోయిరి. వీరు తెలపుకు దరఖాస్తుచేసి మాను మానములు కావస్తున్నది. ఇట్టి సందర్భములో వారిసానే మా అసిస్టాంటు ఇంజనీరుగారగు శ్రీనివాస బాలిగా గారికి ఇంకా జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరు పదవికి అర్హుల పంపక పోవుట చాలా విచారముగానున్నది. మాజిల్లాబోర్డు బాలిగా గారి కన్న ఎక్కువ అర్హతగలిగినవారు తేనెని వేరే చెప్పవచ్చునట్లు. ఎందుకల్లననగా క్రిందటిదఫా శ్రీ ఆచార్యులుగారు అసిస్టాంటు డైరెక్టరు ఆఫ్ ఇండస్ట్రీలుగా వెళ్ళినపుడు బాలిగాగారు తప్ప వేరెవ్వరిని జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగా నియమించిరి. సుమారు ఒకసంవత్సరము దాకా అవధిని ఎలకరించిరి. దానికి ముందుకూడా బాలిగాగారు ఇంకొక పర్యాయము కొద్దిరోజులు అక్టింగుచేసిరి. బాలిగాగారు యిజిల్లాబోర్డు రాసవ్వడు గయలము విత్తూరుజిల్లాలో ఒక పర్యాయము జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి. కనుక ఎప్పుడైతే ఆచార్యవారు తెలపుకు దరఖాస్తు చేసిరో అప్పుడే బాలిగాగారిని సిద్ధముగా నుండవలెనని ఉత్తమపు కావలసినది. ఇతరులకు అట్టి అర్హుల రాకపోవడము విచిత్రముగానున్నది. లెజివాడ అసిస్టాంటు ఇంజనీరుగారయిన డున్నా వీరాస్వామి నాయకుగారు తన కావధిని రాసలసియుంటుందని అట్టి ఇచ్చుచున్నట్లు తెలుస్తుంది. క్రిందటి దఫా బాలిగాగారు జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుపదవి నలకరించినపుడు ఈవీరాస్వామినాయకుగారు రెండవ గ్రేడు అసిస్టాంటు ఇంజనీరుగానుండిరి. బాలిగాగారి సిఫార్సుమీదటనే తరువాత నాయకుగారికి మొదటి గ్రేడు అసిస్టాంటు ఇంజనీరు అయినది. నాయకుగారికి ఇంగ్లీషు విద్యలో మెట్రిక్యులేషను ప్రవేశము కూడా లేదట.

బ్రామిలీ దొరగారు

మాగ్రామములోయూను మిషనుస్కూలు హెడ్డుమాస్టరుగానున్న మేనేజరుగానున్న యున్న బ్రామిలీ దొరగారు స్కూలు విడిచి సీమదేశము వెళ్ళిపోవుచున్నారు. గాన వారి గౌరవార్థము స్కూలులో అక్కడ కొంతకాలము ఉపాధ్యాయులుగా నన్నటికంటెను మంచి స్థితి పరులున్నా అయిన జోసెఫుగారు ప్రజలకు టీపాటీనిచ్చిరి. బ్రామిలీ దొరగారు యీ స్కూలులో 17 సం॥లు పనిచేసిరి. వీరసాదయలందు దయాద్రువ్యావహముగలవారు. మంచి ప్రవీణులు. మాస్టరు అందరు కలసి చేతనములు మీద అప్పువేయించి అడను నొక దానిని జ్ఞాపకార్థము ఒహుమానముగా విచ్చిరి. ఆ సభకు అంబావభానా జయరామరావుగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. ఆడెట్లెలు జోరగారిని స్తుతించుచు పాడిరి ఇతరుల ఉపవాసములతోనున్న పిల్లలకు మికాయి మంచి పెట్టుటతోను సభముగిసెను. స్కూలును గురించి ఒక్కముక్క జెప్పవలసియున్నది. పూర్వము ఈ మిషను స్కూలు పూర్తిగా మెట్రిక్యులేషను దాకా యుండిన కెద్ద స్కూలు. చాలా అభివృద్ధిగానుండెడిది. తరువాత ఎలిమెంటరీ స్కూలుగా డీజింటిచినది. ఇప్పుడు తిరి మిశిత స్కూలుగా వృద్ధి జొందినది. ఇకముందు తిరిగి పెద్దస్కూలు అవునని సభలో చెప్పిరి. ఇప్పుడు బ్రామిలీ దొరగారిసానే మెప్పు దొరగారు వచ్చిరి. అయితే స్వల్పకాలములో స్థితు అనే దొరగారు వచ్చినరట. వీరు ఎమ్.ఎ., యల్. టి. పూర్ణు అయినవారట.

నరసాపురం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

దీని సామాన్యసభ మొన్న 26 తేదీన శ్రీ గాంధీ ఆశ్రమములో జరిగినది. మొన్న మిట్టెపాలెంలో జరిగిన కార్యక్రమము యిచ్చట తిరిగి ఆమోదింపబడిట్లున్న తరువాత యిగ్రామములో తాలూకా సంఘముతో పున ఒక కర్డరుపాపు పెట్టుటకును దూదికిని నూలువకును సేర్పించుటకును మొత్తము మీద తాలూకాలో ఫిర్కా యొక్కంటికి యొక పరిచారకుని నియమించిట్లున్న తెలిసింది. తాలూకాసంఘము పాలకొల్లు నుండి ఇచ్చట తిరిగి తేటదినది.

సి రాజగోపాలాచార్యుగారు

వీరు మా రెండవకోర్టు మునగుగారు. మాగ్రామములో నలుజోర్డు పెట్టుటకల్ల యీ రెండవకోర్టును తీసివేసిరి. అందువల్ల రాజగోపాలాచార్యుగారు మాగ్రామమునిడిచి వెళ్ళవలసి వచ్చినది. అందువల్ల వారి గౌరవార్థము క్షీణద్రుఅందరు మొన్న రంగరామ గారి సగ్రంలో వాటికి విందుచేసిరి. నిన్న మా పురమందిరమువద్ద కూడ ఇంకొక టీపాటీ ఇవ్వబడినది. వీరును బహుశాంతిపరులు మా పురమందిరముకు ఒక గాన్ పట్టు నొక దాని నిచ్చిరి. వారు తైల్రకి రు 100 లు విరాళము నిచ్చిరి.

గాంధీమహాత్ముడు

అమెరికా దేశముల ప్రశంస

టూల్టూయిలో సరిపోల్చుట

ప్రాధానము సుధీంద్ర బోసుగారు విడివా నగరమునుండి ఇట్లు వాసిరి:-

లిబరలు వార్తాపత్రికల నిండ ఈవార్తము ఆంగ్ల సామ్రాజ్య దురభిమానమునకు హెచ్చరికలు వి శేషము గ నున్నవి. "బల వంతుని నాస్త్రము" ఇతరులను లొంగ దీయవచ్చును గాని ఇట్లుచేయుటకు భయంకరమగు వ్యయ మగుననియు, ఆంగ్లదేశపు ఆర్థికస్థితి కేవలము అసం తృప్తిగ నున్నదనియు ఈ పత్రికల యభిప్రాయము. "రింత ఏమి గలదు?" అని ఒక పత్రిక వ్యాఖ్యానము చేయుచున్నది. "ఆంగ్ల దేశము మన కియ్యవలసిన బాకే మీద కట్టిని గూడ ఇచ్చుటకు నిరాకరించుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా, ఈజిప్టు, భారతదేశము లలో ప్రజలతో యుద్ధము చేయుట కాంగ్లదేశముకు ద్రవ్యము కావలెను."

భారతదేశములో అనేకవలములు, మతములు గలవు; గాన స్వపరిపాలనము సాధించుటకు కాదేశము అర్హమైనది కాదని భారతదేశపు శక్తులు అనేక సంవత్సరములుగా పాశ్చాత్య లోకములకు "విద్య" నేర్పుచుండిరి. ఇట్టిపరిస్థితులున్నంతవరకు, సంఘీభావ మెట్లు కుదురగలదు? వాస్తవ డింకోక కథ చెప్పవలసి వచ్చినది. హిందూ-ముస్లాము వివాదమును జయప్రదము కుదిరిపోయినది. దీనిని అంచి వారికి కండ్లలో నీళ్లు పోట్లు పోట్లుగ కారుచున్నవి. "ఈఅపవిత్రపు సంబంధబాంధవ్య మెట్లు కుదిరెను"ని వారి ప్రశ్న. (స్వస్థులు పత్రిక.)

టూల్టూయి - గాంధీమహాత్ముడు

షికాగో "హెరాల్డుఅండ్ ఎక్స్ ప్రిమిసర్" పత్రిక భారతదేశ మిరిక సంపూర్ణముగ వికాసత్యమును జెందియెడల, ఆచిర కాలములోనే జెందక తప్పదని వ్రాయుచున్నది. భారతజాతీయత ఒక్కని సలహా సంకీర్తించి, ఒక్కని వర్ణము మెచ్చుచుండె ననుటకు గాంధీగారి ఆరెస్తు బుజువని చెప్పవచ్చును. "గాంధీని ఆరెస్తుచేయుట" అను ప్రధానవ్యాసములో ఆపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:-

భారతదేశమందలి అసహాయవాదుల నాయకు డగు యం. కె. గాంధీని ఆంగ్లేయులు ఆరెస్తు చేసివారు. గాంధీయొక్క సిద్ధాంతములు టూల్టూయియొక్క సిద్ధాంతములేను. అతడు కాలముగ నుండలసినదని అవంతము ఉపదేశించుచుండును. దౌర్జన్యము నశింపించరానని అతడు బోధించుచుండును టూల్టూయిగూడఅనేక సంవత్సరము లీమహాత్ముని ముక్తకార్యమును గలుపుచుండెను. ఒకపురమంతయు టూల్టూయి టూరు ప్రభుత్వము నకు ప్రక్కలో బల్లెము వలె నుండెను. ప్రపంచమందలి ప్రభుత్వములలో నతి ప్రాచుర్యము రుచ్చికో నిరంతర ప్రభుత్వమునూడ టూల్టూయిని నిర్బంధించలేదు. అతనిని ఆరెస్తు చేయుటకు వారికి గుండెలేదు. టూరు ప్రభుత్వమున కంటె ఆంగ్లేయులు ఎక్కువ బుద్ధిహినులుగ నైన ఉండవలెను. లేదా ఎక్కువ సాహసవంతులుగ నైన నుండవలెను. మా అభిప్రాయములో రెండు కొంచెము కొంచెము కలిసి యున్నవి.

మహాత్ముని నేరములు

"భారతదేశము భారతీయులకే అని వస్తుటయే గాంధీ చేసిన ఘోరమగు నేరము. అతని పక్షావలంబు లగు అసహాయ వాదులు ఆంగ్లసంఘములను కొనగడ్డు. ఆంగ్లేయుల గృహములలో గాని వర్తకశాలలలోగాని సేవకులుగ పనిచేయగడ్డు. ఆంగ్లేయుల పాఠశాలలకు పోవద్దు. ఆంగ్లేయుల వ్యాపారస్థానములలో బాల్కనీవలదు. ఆంగ్లేయులతో ఏలాటి సంబంధమును పెట్టుకొనవద్దని సలహా నిచ్చుచుండురు వారివాయకు డగు గాంధీ ఆంగ్ల ప్రభుత్వముపట్ల ప్రజలలో ద్వేషమును పురికిలివేసని ఆరెస్తుచేయబడెను. ఈనిందాకోపణ యధార్థమే. వాక్పాత్యతత్వము నం దాంగ్లేయులకెట్టి అభిమానమున్నదో గాంధీని ఆరెస్తుచేయుటకు ఒట్టి ఊహింపవచ్చును. గాంధీ ఏల నిర్బంధించబడెను? అతడేమి తప్పచేసెనని కాదు, మట్టుకు బన్నెనని కాదు, డాక్ మునకు ప్రోద్బలము చేసెననికాదు. ఆంగ్లేయుల అభిప్రాయము, నిజమి కులముగ నతడు మాట్లాడుటయే నతని నేరము. అతని దృఢ నిశ్వాస మే అతని ఘోరమగు నేరము. టూల్టూయి ది.ములలో టూరుఅధికారులు రుమ్యలో విప్లవ మెచ్చట ఎన్నడు జరుగునని భయపడిన దానికంటె గాంధీని ఆరెస్తుచేసినవీరప భారతదేశములో విప్లవ మెచ్చట నెన్నడు జరుగవచ్చునో యని ఆంగ్లేయులు యెక్కువగ భయపడుచున్నారు."

పంజాబు స్థితి

I

పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

(7 మార్చి 1922)

కొన్ని మాసములనుండియు ఆకాలిం అను మనుష్యుల గుంపులు పంజాబు ప్రభుత్వ దేశములో కొంతని భంగపరచుచుండిరి. వీరలు ఒక్కొక్కసారి మిలిటరీవారివలె ఆయుధధరులై నడుచు చుందురు. వ్యధ్యులవలన క్రైస్తవులను బాటసారుల బడిపించుచుండుదురు. కొందఱు గుంపులుగుంపులుగ రైలుబండ్లలో వెళ్ళి టిక్కెట్లు లేకుండ ప్రయాణము చేసిరి. ఇతరులు స్థానికాధికారులను భయపెట్టి, సెలవులొనగ్గున నెసితుల పైకెక్కినవలన వీరలకు వారి భాగ్యలను హింసించెదమని భయపెట్టిరి. మరి కొందఱు మేజిస్ట్రేట్లు కేసులు విచారించుచుండ అడ్డుపడిరి. ఇంక కొందఱు తీవ్రమగు, నిష్పక్షపాతమైన యంత్రాపనముల నిచ్చి అందు పంజాబురాజ్యము లేచుదేయియు, అధికారి యుత్తరువును తిక్కరించుటకు మార్గము నిర్ధారము నున్నామనియు తెల్పిరి.

ప్రభుత్వమువారు యిట్టిపనులు జరుగకుండజేయుటకు, కొందఱు నేరస్థులను పట్టుకొనిరి. ప్రజల నిబ్బందిపెట్టి, యిట్లే రువుల తిరస్కరించునంత కాలము ప్రభుత్వమువారు తీవ్రమగు చర్య దీసికొనట అత్యవశ్యకము. ఇట్టి రాజకీయవిప్లవముల నణగ ద్రొక్కటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించికొనినను న్యాయబద్ధులగు సిక్కులకై వారికి సానుభూతి గలదు. ఈధర్మ విరుద్ధము చేయు పనులవలన సిక్కుచరమానకు జేయు సహాయముల ప్రభుత్వమువారి చేయరాదు లోపమును జేయరు. ప్రభుత్వమువారు దర్బారు సాహెబుతో శిష్టిసంబంధము లేకుండ పరిపాలనము సిక్కులకు వదిలివేయుచు, యుత్తరువులు వచ్చినవి, గురుద్వారముల సంస్కరణములు తాగుగ జరుగుటకై క్రొత్తాస్థానముల నేర్పించుటకు ప్రయత్నించుట జరుగుచున్నది.

ప్రభుత్వమువారు న్యాయ విరుద్ధముగ సంచరించువార తేజాతివారైనను, విరుద్ధముగనున్నను సిక్కులను మరలునకు సంబంధించిన విషయములలో సాధ్యమైనంతవరకు వారికోర్కెల సఫలపరిచెదరు.

కే. సంతానంగారి లేఖ

ప్రియమైన మహాత్మా,
మీరు మార్చి 3 వ తేదీని వ్రాసిన లేఖ వచ్చి మూడు గోజులైనది. అయితే ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట ఆలస్యమైనది. కారణము, మీరు వివరములు చెల్లించు ప్రత్యుత్తరమివ్వకముందు కొందఱు సిక్కు నాయకప్రముఖులయొద్దకు వెళ్లి విచారింప వలసియుండెను. ఇంకవరకును ఏదో ఖరకేసింగుగారి మరి యొక్కరైనవారి కలసికొనలేకపోతిని. వారు లూడియానా జిల్లాలో ఒక గురుద్వారమునుగూర్చిన తగావాలతో తీరకుండ నున్నారని తెలిసికొని వారు తెలిసికొనవలసిన ఆకాలిం విషయమును దెల్పెదను.

మీరు ఫిబ్రవరి 16-న తేదీ పత్రికలో 'సిక్కులగౌరవము' అని వ్రాసిన అభిప్రాయములు సత్యమై నననియే నాయభిప్రాయము. సిక్కులలో నమ్మతప్రవోధము కలిగినదనుటకు సంతకము లేదు. వారు కొలదికాలములలోనే అత్యవశ్యకరముగ శిక్షితలై తమంతటదాము నిర్మాణముల గావించుకొనిరి. వారు స్వార్థత్యాగమునకు అత్యంతము, సాధ్యమును కనబరచిరి. వారు సుశిక్షితులు. అన్ని సభలయందును వారు చాలమంది యుండి ప్రముఖ నిశ్చయముగ సందరించుచుండుటనే గమనింపెడిని. వారు ఉత్తరువును వెంటనే స్వీకరించెడివారు. కిలోమీటర్ల గురుద్వార ప్రబంధక సంఘము సిక్కులు చాలమందినై సభికారము గల్గియున్నది వారిలోనుంచి యొక మతస్థము గలదు. దుర్మార్గులు సయితము మత, రాజకీయ ఉత్సాహముయొక్క శక్తివలన సంస్కరింపబడిరి. ఈమధ్య లాహోరుకు యంతరాజు వచ్చినపుడు రాగానే సత్కారము మౌనమంతయు జనము మూగినను ఒకమాదిగ నుండెను. అందు ముఖ్యంశ మేమనగా ఆగుంపులో ఒక్కసిక్కునను తేరుండెను. ఈసంగతిని స్వయముగ అందిన వారికరు నాతో చెప్పిరి. ఈ వాయుదేశములు డెయిలులో నాతోగూడ నుండిన 80,90 మంది సిక్కులకేదీలచే సంపర్కమునలన దృఢపరుపబడెను. పంజాబు మధ్యదేశములో మిగుల సకాంతముగనుండిన ప్రదేశమునుసిక్కుజనసంఖ్య యొక్కవగ నున్నట్టియు మంజునండి వారందఱును వచ్చిరి. వారిలో

గజదొంగ లుండిరి. వారు దొంగిలించితి మని ఒప్పుకొనిరి. ఆపని జేయుటకై గాక అదియొక అఖండ విషయమని తలంచి చేసితిమని వారు చెప్పిరి. అయితే గురుద్వార యుద్ధమును క్రిందికి వచ్చి న పిదప వారు మారిపోయిరి దృఢకాయులును, ఆగ్రహపరులును, ప్రతిక్రియ జేయ నిశ్చయించువారైనను, యెంతటి ఆగ్రహకారణముగల్గినను సంపూర్ణముగ దౌర్జన్య విరహితముగ నుండిరి. వారు విడుదల యొనర్పటి నుండియు కాంగ్రెసు పని ఉత్సాహముతో జేయుచుండిరి. చాల గ్రామములలో మద్యపానము, కోట్లకు వెళ్ళుట, నేరము యిది మానివేసిరాదు. సాధారణముగా వారు వశ్యకరము గాదనిన మాట నిజము. అయితే ప్రవోధము గల్గిన నాటమండియు వారు పూర్తిగ మార్చుకొనిరి. వారు యింకను అహింసా సిద్ధాంతముయొక్క ప్రాముఖ్యతను పూర్తిగ ప్రహేళిక చేసిన నాకు అనుమానము లేదు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వముతో పోరాడుటకు సాధనము గురించి అహింసా మార్గముల పటుత్వమును గ్రహించుటకు వాగవత్వలతలు జ్ఞానము గలదనుటకు సందియము లేదు. ఎవరో ఒకరు పెడవారిని బోవువా రుండవచ్చును. అందుకుని ఆజాతినంతన నిందించుట పాడిగాదు. ప్రభుత్వప్రకటనము నేడు ప్రచురించినది, మొత్తముమీద అందఱునును వర్తించుటలకు వ్రాయబడినది. అట్టి నిందారోపణల జేయుట సులభమేగాని వానిని సవరించుట కష్టముగ నుండును. ఆయా నేరములకేంద్ర ప్రత్యేకముగ కొందరే పట్టుబడుట యీ నేరముల యందలి అసత్యమును స్థిరపరచుచున్నది. ఆ నిందిలను ప్రకటనలో నున్నదానిని మరుసగా పరిశీలించెదను.

1 అయుధముల ధరించుట

ఈసంగతి నిజమే. గురుద్వార ఉద్ధవసందర్భమున పంజాబంతటను ఆకాలింసంఘములు చాల నిర్బంధపడినవి. ప్రతి సిక్కునైన కృపాణమును ధరించి దీసికొని 'సేఫ్ బాంగు' అను గొడ్డలిని ధరించెడివారు. ఈయనలూ యెన్నియో శతాబ్దములనుండి యుండునగాని యిప్పుడు క్రొత్తగా వచ్చింది కాదు. రాజకీయకాణములలోన యింకవర కెవరును కృపాణముచేగని, గొడ్డలిచేగని యెదుర్కొనిన కేసులను నేను విని యుండలేదు. ప్రకటనముకుమారుడ యెదుర్కొనినటుల నేమి యను చెబుతేను. అదియే ముఖ్యముగ గమనింపవలసిన విషయము. ఎవరో ఒకరు భయపెట్టినని నిందించుట సులభమేగాని దానిని ఋజువుచేయుటగాని చేయలేకపోవుటగాని కష్టము.

2. రైలుబండ్లలో సుచితముగ ప్రయాణము జేయుట:—
నేనుకొందఱు యిటుల చేసినటులండిరి. అయితే తిప్ప అంతయువారిదేగాదు. రైల్వే అధికారులు కిచ్చ తరగతి ప్రయాణికులను తీసివేతగా జూచెదరు. అందుచే ఒక్కొక్కసారి టిక్కెట్లున్నవారు, రైలునచ్చే ముందు టిక్కెట్టు ప్రారంభించెదరు. ఇందుచే ఆరైలుకు వెళ్లవలె నన్నచో టిక్కెట్టును కొనుట దుర్లభమగును. చాలమంది రైలుకుపోవలెనను కొందఱుచే వారియచ్చ ప్రకారము నేటుగుండ తెట్టికొనిపోయెదరు. జనము యెక్కువై ఒత్తిడిగ నున్నపుడు ప్రత్యేక సౌకర్యములైన రైలువారు చేయరని మిగులదెలియును. అందుచే జనము టిక్కెట్టుల్లిను లేకుండపో రైలులో వెళ్ళెదరు. నేను దీనిని సవరించుట లేదు. అయితే యిది న్యాయవిరుద్ధముగ జేయు గొప్ప నేరముగ పరిగణింప నక్కరలేదనుమాత్రము నేను నూచించుచున్నాను.

3. "సెలవులొనగ్గు నిపాయాలను వారిస్ట్రీలను హింసించెదమని భయపెట్టుట మొదలైన విషయములు."

ఇది అసత్యమైన విషయము. గురుద్వారసంఘమువారు సిక్కు నిపాయాలను వైస్రయ నడిలిచ్చుకొని కొంటేదు. వారు టిక్కియే యున్నచో చాలమంది వదిలివేసి యుండినవారు ఇప్పటికీ నిపాయాలను కాశీనామా పెట్టుమని కొంటుకుంటే కింపలేదని సత్వారు ఖరకేసింగు నాతో జెప్పెను. అందులకు కారణములుగూడ నాకు తెల్పెను. గురుద్వార సంఘమువారు విన్నపము చేసినని సంపదేదు. జలం దిండులోని రెండు సిక్కువైస్రయములు మెసకాసేమియా వెళ్ళుటకు తిరస్కరించిన విషయము మీరు తెలియును. విదేశములలో నేన జేయుటకు వారు తిరస్కరించుటతో మంచి పని జేసిరి. కాంగ్రెసుగూడ నిపాయాలను అటులజేయుమని గోరియుండెను. ఇదియే నిదమోపుటకు కారణము గావచ్చును. స్ట్రీలను హింసించెదమని భయపెట్టినమాట నిజమని నేను నమ్మకాలను వారు ఇంతటి పిరికి పంద పనిజేయుటట్టివారుగారు. మిగుల ద్వేషంతులు. ప్రభుత్వమువారిందుకు తార్కాణముగ కొన్ని నిదర్శనముల జూపించిన బాగుండెడిది.

4. "అధికారులను మేజిస్ట్రేట్లను భయపెట్టుట"
ప్రభుత్వమువారిని నిందను యిప్పుడప్పుడనక నెప్పుడును మోపుచున్నాడు. రాజకీయనేరములు విచారణ యగునపుడు చాలమంది జనము గుమిగూడెదరు. కోర్టువారు, వారిని కృపాణములు దీసివేయనిదే లోపలికి రానిచ్చెడివారుకారు. వారుటలు జేయక బయటనేయుండి 'సర్వీ ఆకా' అని అరచెదరు. లాహోరులో గరివత్సరము మేజరు ఫెరారియొక్క వింత ప్రవర్తనమందుకు మూలము. దీనిని భయపెట్టుట యుటకు, భయపడు మేజిస్ట్రేట్లుకు సులభము. చాలమంది సిక్కులు ఉత్తరువుకు లోబడి కొందరు వెలుపలనే యుండిరి. వారు నిజముగ లోపలికి వెళ్లవలె ననుకొన్నచో బలము నుపయోగించి సులభముగ వెలియించెడివారే. ఇటుల న్యాయవిరుద్ధముగ జేసిన దృష్టాంత తెలికము నాకు జ్ఞానకములేదు. శాంఖిక అహింసామార్గములు కొన్ని అరిగెను. అట్టివి మేజిస్ట్రేట్లుచే జరిగినటుల నాకు జ్ఞాపకములేదు.

తీవ్రముల విప్లవకావ్యములను గావించినను నిందను గూర్చి నేనంత గతెప్ప నననరము లేదు. కొందఱు, ప్రభుత్వోద్యోగుల ఉత్తరువుల ప్రకారము గాక తమ నాయకులగు సర్దార్ ఖరకేసింగుగారి యుత్తరువులనే శిశుసాహించెదమని తెలియజెప్పిరి. పంజాబు సిక్కు రాజ్యమునుగూర్చిన ప్రసక్తి ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువు కల్పనము. ఇటుల జేయుట వాతులలో నొకరికొకరికి వైరముల గల్పించుటకే. ఇటుల వారు గాజ్యము సాపించెదరని అపొకము దీయుటకు వారల పాటయొక్కటి కలదు. అని సాధారణముగా పాడుకొను ఏలపాటవంటిది. దానికేమియు ప్రాముఖ్యతలేదు. ఆపాట యిటుల ప్రారంభమగును:—

"రాజ్ కే గాఖాలాస్, అక్బీర హీనకోయా"
నేను యీపాటను డెయిలులో చాలసారులు వింటిని. దానిని హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ పాడిరి. ఇట్లు వినిభేదమును,
—(యంగు యిండియా) కే. సంతానం.

బొంబాయి మద్యపు విచారణ సంఘము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 30:—బొంబాయి శాసనసభచే నియమించబడిన మద్యపు విచారణ సంఘ మనేకమంది సాక్షులను విచారింపి నిన్నటితో విచారణను ముగించెను. ఇంచుమించుగ భారతీయులందఱు సాక్షుమిచ్చుటలో నిశ్చయముగాని మరుసగా త్రాగుడును తగ్గించివేయుటగాని కోరిక. ప్రతిసంవత్సరము నియమితసంఖ్య ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు తగ్గించివేయు పద్ధతినే కొనిసాగించుట ఉత్తమమార్గ మని విశ్లేషియను సాక్షులు చెప్పిరి.

విశ్లేషియను సంఘాగ్యములు యన్. అడ్డమాకాగారు సాక్షుమిచ్చుచు మద్యపాన మేధము తమకు సరిపడదనియు, త్రాగుడును ముఖ్య లగ్నించుట తమకేలాటి అశ్లేషణ లేదనియు, ప్రభుత్వమువారు రవలించుచున్న పద్ధతే మంచిది అనియు నుడిచిరి. రవాగ్యముగ మద్యమును తయారు చేయుట కీదేశములో పిలుపడినంతకాలము మద్యపానమేధము నిర్లభమని సాక్షి అభిప్రాయపడెను.

మద్యపువర్తకులు కాంగ్రెస్, జేరియాలను ఇరువురు సాక్షుమిచ్చుచు 5 ఏండ్లకేందలి మద్యపువిక్రయపు వాత్సలను కేలనువేయుటను ప్రారంభించుట కొచియమనియు, ఇట్లుచేయుటవలన త్రాగుడు ఎక్కువగుచున్నదనియు, త్రాగుడును తగ్గించనలెనను భారతప్రభుత్వమువారి సదుద్దేశము నిష్ఫలమగుననియు చెప్పిరి.

ఉన్నాద కేరణాలజువు నూపరించెండ్లెండు మేజరు యన్. వి. భట్టాచార్య మధ్యతరగతి త్రాగుబోతుకు 1 1/2 డొన్ను మద్యము హానికరము గాదనియు, ఇంతమాత్రము కాత్మిక నకు హానికరమనియు చెప్పిరి. గత పది వత్సరములలో విశేషము త్రాగుటవలన 120 మంది పిచ్చి ఆసువులకి రావలసియుండెను నిషేధము ఈదేశములో సాధ్యపడదని అతడు చెప్పెను.

116 రూపాయలు బహుమానము

ఏంట్లు కావలయును. ధరావతు ముఖ్యము. స్త్రీలకు సుధావించు సమస్తస్వాధులకు ప్రదరాంతకము
ఈసిద్ధోపధము నిశ్చయముగానివారణచేయును. మంచతో అసాపాన చూడ్చుము, లేవ్యాము పువబడెను. వెలరు 5-0-0 మూత్రమే, తపాలాఖర్చులు సహా. సోత్-ప్రొక్రయిటరు, 8440 అన్నాయు రేవద్-ప.ఫలియను, కాకినాడ.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభణము

మౌలానా హజరతు మోహనిగారి కేసు విచారణ

గాంధీమహాత్ముడు - అమెరికా ప్రముఖుల అభిప్రాయములు

గాంధీమహాత్మునకు కారాగృహమున సాకార్యములు - బొంబాయి భారతవజీకర్తల సంఘమువారి తీర్మానము

పంజాబు రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘసభ - తీర్మానములు - పండితమాలవ్యా, పటేలు సరోజినీదేవిగార్ల సంచారోపన్యాసములు

గాంధీజీ పాశ్చాత్యోద్యోగి కాలితో త్రొక్కుట - ఖాజీ రాజ ప్రతినిధికి తంజినపుట

ఖాండా డిప్టీ కమిషనరు - న్యాయవాదిసంఘము - పరస్పరోపాలంభనలేఖలు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారితో మంత్రి పండితజగతు నారాయణగారు చెరసాలలో రహస్యముగ సంభాషించుట

సంయుక్తరాష్ట్రములలోని యుద్యోగుల దౌర్జన్యములు - రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘ ప్రకటనము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గుంటూరులో రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము నియోజనములు - తీర్మానములు

మౌలానా హజరతు మోహనిగారు

సెషన్సుకోర్టు విచారణ

మౌలానాగారు స్టేటుమెంటు చెడువుట

సెషన్సు (2 వ తేది) అహమదాబాదు సెషన్సుకోర్టులో విచారణ ప్రారంభమైంది. క్రిందికోర్టులోవలె యిచ్చట గూడ మౌలానాగారు మానప్రముఖుల పూసలేదు. "నే నా రెండు పేరుములను కూడ చెబులేదు. రాజద్రోహమును బోధించలేదు. గాంధీజీ యుద్ధమును ప్రకటించలేదు. స్వాతంత్ర్యము కావలెనని నేను బోధించుట గూడ నేరముగా భావింపబడవలెనని దొరలనువారి యుద్దేశ మైందో వారు క్రొత్త నిబంధనలను చేయవలెను." అను ఆశ్చర్యముల వీర్లుచును స్టేటుమెంటును మౌలానాగారు చెప్పి విడిచి పోయి ప్రారంభమున ప్రభుత్వ న్యాయవాది కెంపు గారు మౌలానాగారిచ్చిన మూడు ప్రశ్నాసమయలను గూర్చి వివరించెను. తన యువన్యాసమును ప్రకటనాధ్యయి మౌలానాగారు ప్రచురణసంఘ ప్రతినిధికిచ్చిన నేరము నిపుడు విచారింప నక్కరలేదు. ఈవిచారణ పర్యవసానమును బట్టి నేనపుడు దానిని గూర్చి విన్నవించెదను అని కెంపు గారు తెలుపగా న్యాయాధిపతి అంగీకరించెను. రాగూరువారికి టిక్కెట్లపదతి నేర్పించిరి. మాంబుల నారాయణ గూడ ప్రేక్షకులతో నిండిపోయెను. మూడు 150 మంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి వారిలో మోహనీశ్వరం, కేసరిబాయి గాంధీగార్లు మున్నగువారుండెరి. మౌలానాగారి పక్షమున ఎవ్వరను వాదించలేదు ఆయన సాక్షులను ప్రక్షింపలేదు.

గాంధీమహాత్ముడు

చెరసాలలో సాకార్యములు

బొంబాయిలో భారతీయ వర్తకసంఘము

గాంధీ మహాత్ముని ఆశ్రయించి శిక్ష విధించుటకలన దేశీయులందరికిని అధికమును వాస్తవమును పరాజుభుతయును కలిగిరి. అట్టిదో ఖాళీకలన దేశములందు రాజకీయశిక్షకుల వాదించు రీతికి భిన్నముగా గాంధీ మహాత్మునికి చెరసాలలో సాకార్యములను కలిగించినచో ప్రజలకు ప్రభుత్వముపట్ల వైరు నెక్కువ మరల ప్రజలచుగును. మహాత్ముడు ప్రభుత్వప్రతినిధుడు నర్వజనతాత్వాదు గాన చెరసాలయం దామహాత్ముని నొక మున కనుగుణ్యముగా వాదనలను చూపుట త్యాగముని బొంబాయిలోని భారత వాణిజ్య సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారికి తెలుపగోరుచున్నారని వాణిజ్య సంఘ కార్యదర్శి బొంబాయి ప్రభుత్వం సంఘ కార్యదర్శికి వాసెను.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్య సంఘ సభ

బొంబాయిలో 12 వ తేదీని జరుగును

ముఖ్యముగా ఖద్దరువిషయము చర్చింపబడును కలకత్తాలో జరిగిన కార్యసంఘసభలో చర్చింపబడిన ఖద్దరువిధానమును స్థిరపరచు విషయమునుగూర్చియే 12 వ తేదీని బొంబాయిలో జరుగు కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభలో ముఖ్యముగా చర్చ జరుగును.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

లక్నో చెరసాల

సంయుక్తరాష్ట్రములమంత్రి సందర్శించుట

ఏప్రిలు నెల 29 వ తేదీ శనివారమునాడు లక్నో చెరసాలలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారితో సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమున స్థానికస్వరూపాలన కాఖకు మంత్రి యగు హనరబులు పండిత జగతు నారాయణగారు రహస్యముగ సంభాషించిరి.

సీతాపూరు మండలము

అసహాయవాదుల బాధించుట

ఉపసంఘనివేదికము

సంయుక్తరాష్ట్రములలో సీతాపూరు మండలమున అసహాయవాదులను బాధించుటకుగూర్చి విచారించుటకు నియమింపబడిన యువకు ఘనభ్యులు పండిత జగదూరలాలు నెహ్రూ మోహనలాలా కార్యాయనగార్లు పంపిన నివేదికమును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు పత్రికలలో ప్రకటించిరి. కోర్టు ఆఫీసర్లు పుద్యోగుల ధిక్కము గను వారితో చేరి పోలీసువారునుగూడ ఆక్రమముల సలిపిరి. శోమకొనుట, పుకనులను దళాదాక్షిణ్యములు లేకుండ కలిసముగ కొట్టుట, స్త్రీల నగారవపరచుట, లంచములను పుచ్చుకొనుట, బలవంతముగ ధనమును తీసికొనుట మున్నగు దౌర్జన్యములు జరిగినవి. దౌర్జన్యములు 8 గ్రామములలో జరిగినవి. ఆ వివరమున్నియుగూడ నివేదికమున వివరింపబడెను. ఖద్దరునుధించుట గొప్ప నేరముగ నచట నెంతకడెను. ఖద్దరునుధించినవారి నందరిని కొట్టి వారి బట్టలను బలవంతముగ తీసికొని తగులబెట్టెదని నివేదికమున వివరింపబడెను.

పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ

బటాలాలో జరుగుట

పండిత సంతానంగారి అధ్యక్షత

ఏప్రిలు నెల 30 వ తేదీని పండిత సంతానంగారి అధ్యక్షత క్రింద బటాలాలో పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభ జరిగినది.

సభవారు గాంధీమహాత్మునికి కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. పంజాబురాష్ట్రమునకు ముద్యోగులు జన్మస్థానిత్ర్యముల నన్నిటిని తొలగించుచున్ననుగూడ ప్రజలత్యధికముగా కాంతమును చూపి నందులకు వారిని కొనియాడిరి. రాష్ట్రీయవాసులగు నేవారత్వవేలకొలదియంతి చేయుచున్న త్యాగమునకు వారి నభినందించిరి. దౌర్జన్యవిరహిత మగు నసహాయాధ్యయమే యుత్తమైక సాధనమని నిర్ధారణ చేసిరి. ఆ సహాయాధ్యయమునకు దౌర్జన్యరాహిత్యమే మూలాధారము గాన ప్రజలు దాని నెన్నిటికిని విడనాడనూడదనిరి. సిక్కుల యుద్ధయముల పట్ల ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రతిహతత వహించినను సిక్కులందరును, గురుద్వార ప్రబంధక సంఘమును ఆకాశీ సంఘమును దౌర్జన్యమునకు గడంగుతుండ పని చేసినందులకు సంఘము వారు వారి నభినందించిరి. చెరసాలలో నున్న వారి విషయమున యుద్యోగులచర్య కాన్పణ్యమును పగ సాధించుటయ్యనై యున్నది. అది క్రూర్యమనదగును. వారేచర్యలు కృత్రిమముతో కూడి యున్నవి. దేశీయులందరును నిర్భాగవిధానమునే అవలంబింపవలెను. అప్పుడుమీలో గ్రంథసాహెబును, గుజరతువారిలో ఖొరాసమరీపును కొందఱుద్యోగులు ఆగౌరవపరుచుట గర్హణీయము అని తీర్మానించిరి. బ్రాహ్మ లజపతిరావు, ఆగాధ్యపతి, భారత్సేనుగార్ల నభినందించిరి. జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమును పంజాబురాష్ట్రమునకు ప్రత్యేకముగ నేర్పగవలెను. లాహోరులోనున్న జాతీయ కళాశాలలో కాష్ట్రీయ పారిభాషిక, పారిశ్రామిక కాఖలను కూడ నేర్పరపవలెనని తీర్మానించిరి. పోలీసువారు తమ్ముకొట్టుచున్న పురుగునూడ కాంతమును విడువనందుల కీ సభవారు వలతీరుల నభినందించిరి. పోలీసువారు తుపాకులను వలతీరులవై కాల్చుట తలపించిననుగూడ వలతీరులు కాంతమును వదలకూడదని హెచ్చరించిరి. పారిసుసభలో చేయబడిన నూచలన్యాస కరములు టర్కీవారి కత్యంత నష్టకరములు అను తీర్మానము సామోదించిరి. అధ్యక్షుడు సంతానముగారు సభాంత్యమున కొంత ముచ్చటించిరి. చాలరాత్రియైనప్పటికి సభముగిసెను.

ఇతరనాయకులు

పండిత మదనమోహనమాలవ్యా, సరోజినీదేవి, వి. శే. పటేలు, శ్రద్ధానందస్వామి, అబ్దునుత్తాల్లిగార్లు మున్నగువారు గూడ సభలో నుపస్థితులైరి. తీర్మానముల ననువదించిరి.

పండిత మాలవ్యాగారు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు బటాలాలో కాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసభయందే గాక మరెందు బహిరంగసభలలో గూడ 30 వ తేదీని స్వరాజ్యమును గూర్చి దీర్ఘపన్యాసముల నిచ్చిరి. 1 వ తేదీ రాత్రికి బటాలానుండి లాహోరుకువచ్చిరి 2 వ తేదీ ఉదయమున లాహోరునుండి పెసావరుకు వెల్లెదరు. అటనుండి రావల్పిండికేగి పంజాబు ఉత్తరభాగమునకు దంతులను సంచారము చేసెదరు.

సరోజినీదేవిగారు 1 వ తేదీని గుజరన్వాలాలో నొక బహిరంగసభయందు పన్యాసించి అటనుండి నైలాకోటకుజోయి పిమ్మట లాహోరుకు వెళ్లి బొంబాయికేగెదరు. వి. శే. పటేలు గారు జలందరుకు వెళ్లిరి. 1 వ తేదీ సాయంత్రం మచట బహిరంగసభలో నుపన్యాస మొనంగి ఫెరోజ్పూరుకు పోయి అటనుండి ఢిల్లీకి వెల్లెదరు.

శిక్షితుల నిరశన వ్రతము

అసత్యవార్త

పంజాబులో మియాన్వాలా చెరసాలలో చాలమంది డిక్షితులు తిండి మానివేసిరిని పత్రికలలో ప్రకటించబడిన వార్త అసత్యము.

సంయుక్తరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు కార్యసంఘము అలహాబాదులో సభ జరుగుట

కృష్ణి ఆజ్ఞోల్లంఘన ప్రాంభము

ఈనెల 1 వ తేదీని అలహాబాదులో సంయుక్తరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరిగినది. త్యాగో మరల కృష్ణి ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు వారు నిశ్చయించిరి. దాని నవలంబించుటకు గల పద్ధతులను వివరములకు వారు ఈనెల 20 వ తేదీని జరుగు సభలో నిర్ణయించెదరని తులయుచును.

డిప్టీ కమిషనరు - న్యాయ నాది సంఘము

ఉద్యోగి ఉపాలంభనము

న్యాయవాదుల వాక్పరము

భాండాధిపతి డిప్టీ కమిషనరు చారిత్రా వాక్పరముల ఛాయాపటములను భాండాధిపతి న్యాయనాదిసంఘమునకును మరొకరిని సంఘములకును పంపెను. "ఈ పటములను మీసంఘ సభ్యుల కందరికిని చూపి పిమ్మట నాకు మరల పంపగలరను. ఆంధ్రోళ్లకులవలన కలిగిన యాభ్యుదయముల వారికి బాగుగా తెలియగలవు" అని ఆ యుద్యోగి వ్రాసెను. దానినిగూర్చి న్యాయవాదుల సంఘమువారు ఏప్రిలు 4 వ తేదీన సభచేసిరి. "ఈ ఛాయాపటములను పంపించుటకు సంఘమువారు మీకు వందనముల నర్పించుచున్నార. "ఈభ్యుదయముల వారికి బాగుగా తెలియగల"వని మీరు వ్రాయుట సముచితముగాదు. ఆవిషయమును కేసువిచారణ యింకను పూర్తికాలేదు. ఆహత్యల కాంక్షోళ్లకులు బాధ్యులు కారని పేము నమ్ముచున్నాము. మీరు పంపిన పటములను తిరిగి పంపుచున్నాము గాని యీ మొత్తము ఆ సంపూర్తిగా నున్నది. మీరు చారిత్రా దురంతముల పటములను మాత్రమే పంపితిరి. జలియనువాలాబాగు మహామరణపటములను పంపాదు. నైతిక శాస్త్రపరిపాలననును సంబంధించినపటములను మావలలు లైలులో బలవ్యర్థము నొందిన పటములనుగూడ పంపిగాని ఆమొత్తము పూర్తికాదు. దైవ ఓద్యారుల మనోభావముల పంటి మనోభావముల కలవా లొందిన భువకార్యముల పటములుగూడ మీతో నుండగలవని గాన దానినిచూడ పంపగలరను" అని డిప్టీ కమిషనరుకు వ్రాయవలె ననియు దాని ప్రతులను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకును భాండాధిపతివారికియు న్యాయనిసి పాలిటీలకును జూరబొయి క్రానికలుకును పంపవలెనని వారు తీర్మానించిరి. (క్రానికలు)

రా. బి. యస్. కె. సుందరాచార్యుగారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యకర్తల సంఘము.

సిమ్లా, మే:—భారత ప్రభుత్వమునా రిట్లు ప్రకటించుచున్నా:— "జనోవాలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యకర్తల సంఘములో పనిచేయుట కి కభ్యంతరమును పంపవలెనని జనోవా కార్యాలయపు డైరెక్టరు భారత ప్రభుత్వమునకు వ్రాసెను. మదరాసు లే బరకమిషనరున కసిప్టాంటుగ పనిచేయుచుండిన రావుబహదూరు యస్. కె. సుందరాచార్యుగారు జనోవాకు వెళ్లవలసినట్లు భారత ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. అతడు భారత ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగా వచ్చితికి వెళ్లుచున్నాడనియు, ప్రభుత్వప్రతినిధిగా యములను కనుగొనుటకు సిమ్లాకు వెళ్లియున్నాడనియు కొన్ని వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించబడినవి. ఇది నిజముగాదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కి భారత ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగా వచ్చితికి వెళ్లుటలేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కి కార్యకర్తల సంఘములో కార్యదర్శిగా పనిచేయును. తిరిగిసంబంధించిన కార్యమును బొందుట కతడు సిమ్లాకువచ్చెనుగాని ఇంకెందుకుగాదు.

అకాట్రీల ఆగ్రహము

లాహోరు, మే 1:—పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఏప్రిలు 18 వ తేదీన ఇట్లు ప్రకటించిరి:— "ఈనా పాలిసు స్టేషనులో పనిచేయుచుండిన ఒక హెడ్ కాన్స్టేబులు ఒక ఆకాట్రీ చేతిలో నుండిన గొడ్డెలిని కత్తిపము కొనెను. మరలపట్టినను ఆ కత్తికొని (బహుశా ఆకాట్రీలు) భద్రములను, గొడ్డెల్లను, జిల్లములను బట్టుకొనివచ్చి వానిని కొట్టిరి. ఆగాయములచే నతడు మూర్ఛిల్లగా, వా గతినిని బట్లములతో బాడిదిరి. కేసునుండి రక్షణ విశేషము ప్రసాదించుచుండగా, అతనిని కొట్టినవారు అందరుచేరి పాలిటొండ్రి."

సాధుసంఘ మహాసభ: 24 సాంవత్సరము:- దుండుభి సం॥ము-ఏప్రి 18 తేదీ (80-4-23) మొదలు 27 తేదీ(9-5-22)వరకు పక్షితిర్తి (తిరుక్కోలుండము) షేర్ములో జరుగు శ్రీశేషగిరిస్వర్ణ స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవ సందర్భమున సర్వోజ్ఞ టి. సదాశివయ్యగారిచే చేయబడిన పునాదిరాతిగడ్డ జరుపబడును. ఆసమయమున ప్రతిదినము సభయు, భజనమును, సాధువుల ఉపన్యాసములు జరుపబడును.

మాలానా అజద్ సోభానీ

మలబారుకు వెళ్లకుండ నాటకపరుపబడుట

బీచియపన్యాసము

మాలానా అజద్ సోభానీగారి పుట్టి డిక్కడికి వచ్చియున్నాడు. ఆదివారము సాయంత్రము మద్రాసు కిలాఫతు సంఘ యాజమాన్యమున వారు తిరువళ్ళీక్కేణి బీచియొద్దను నుపన్యాసించిరి. సభ్యులు చాలమంది మహమ్మదీయులు వచ్చియుండిరి. సి. అబ్దుల్ హక్కింగారు అధ్యక్షతవహించి ప్రవచనమున సోభానీగారిని గూర్చి కొంతకడి చెప్పిరి. పిదప సోభానీగారు ఆరగంటకు వైగా ఉరుదుభాషలో నుపన్యాసించిరి.

ఉద్యమప్రారంభమున కిలాఫతు ప్రచారములో నుత్సాహమును జూపి పాల్గొనినటుల నిప్పుడు మద్రాసు పనిచేయుట లేదని ఆయన విచారమును జూపి కిలాఫతు పరిత్రోద్యమమును ద్వీగుణీకృతిగా వ్యాపారముతో పనిచేయవలె నని తన మతస్థులను కోరెను.

కిలాఫతు సమస్య యెన్ని ప్రయత్నముల చేసినను సఫలము కాలేదు. ఆసమస్య అటుల విడిచివేయుట పాడిగాదు. పార్సీలు సంధిపరతులు చాల అసంతృప్తిగను టర్కీ కపాయ కరముగ నున్నవి. మద్రాసుమహమ్మదీయులుగూడ ఆ తీర్మానముల నాక్షేపించి జమైత్ ఉలేమావారు గావించిన తీర్మానముల నంగీకరించుటకు కోరవలయును. నాయకులందఱును ఒకరివెంట ఒకరు కేయిలులాని కంపబడిన యేమాత్రమును వెరగుపడక, ప్రతివాడును తాను, మహమ్మదాలిని, షేకతాలీ ననుకొని పనిచేయవలెనని ఆయన వారిని కోరెను.

అంతట మాలానా సోభానీగారు కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమమును గూర్చి ముఖ్యముగ కద్దరు ప్రచారమును గూర్చి శ్రోతలకు నచ్చజెప్పెను. పిదప మలబారు స్వవహరములగూర్చి చెప్పెను. ఆయన తాను మద్రాసుకు వచ్చినది, మలబారుకు వెళ్లి అచట మహిళా సాదరసోదరీమణు లెటులుండిరో చూచిని వారణాసి పా య ము ల నార య వ లె న ను నుద్దేశముతో పని చెప్పెను. ఆయన మలబారుకు వెళ్లుట సిద్ధమగుచుండెను. ఈ సభ యింకను కొన్ని గంటలకు జరుగుననగా మలబారు కలెక్టరు ఆయన మలబారు జిల్లాలో ప్రవేశింపరాదని ఉత్తరువు బంపెను. ఈ ఉత్తరువు న్యాయస్థమైనదో లేదో ఆయన చర్చింప దలచుకొనలేదు. దానిని నిరాకరింపవలెనని దలపలేదు. తనకు చేత నైనంతవఱి తేనీ ఆయన మలబారునకు నివాసభోగాయముల వారయు నుద్దేశమున గల్గియుండెనని కలెక్టరును ప్రభుత్వమువారును తృప్తిపడునటుల చేయును. పిదప అధికారులు ఉత్తరువు నుపసంహరించుకొని, ఆయనను వెదలనిచ్చెదనని తలంచెను. అట్లుగాక ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువును రద్దుచేయున్నచో, ఆయన మద్రాసులోనే యుండి స్థానిక సంఘముతో గలసి చేసినంతవఱి పని చేయును. మాలానా సోభానీగారు తమ యుపన్యాసమును ముగిసినందున మహమ్మదీయు లందఱును మహిళాకన్యముల తీర్పుటకై సామంతుడవలెనని కోరెను. ఈరంజాను లోబాలులో మలబారునిధికి ఉచితముగ: ధన్యముల నిచ్చుటకన్న వారు చేయు సత్కార్య మేమియు నుండదు.

అబ్దుల్ హమీదుగారు ఉపన్యాసమును హిందువుల కొరకు అరవములో తర్జుమాచేసిచెప్పిరి. పిదప సభ ముగిసెను.

1921-వ సంవత్సరమునకు నూటికి రూ 10 లు చొప్పున లాభము వచ్చినట్లు తీర్మానించబడినది.

1922-వ సం॥రం॥ నకు నూటికి రూ 20 లు చొప్పున లాభమువచ్చునని ఆంచనావేయబడినది.

ది హరాప్రభురు టీ కంపెనీ (లిమిటెడ్)

మిక్కిలి నమ్మక మైనట్టియు, లాభకరమైనట్టియు వ్యాపారము. జనులు తమ వైకమును వాటా ఒకటికి రూ 25 లు చొప్పునకొని యిందులో వెట్టుబడి క్రిందట దాచుకొన వచ్చును. మొత్తముగావైనను, వాయిదాల పద్ధతివైనను పల్లించవచ్చును. అనుభవము పురుకుబడి గల ఏజెంట్లు కావలెను. కమీషను లేక జీతము ధాళాళముగా యివ్వబడును. ఈ క్రింది చిరునామాకు ధర్మాస్తులను పంపుకొనవలెను.

బందరు నిమ్నజాతుల కొరకడితరపాతశాల

భవన ప్రారంభ మహోత్సవము

బందరునందు నిమ్నజాతుల ఉచితపాతశాల సేవాసన భవనపు ప్రారంభమహోత్సవము ఏప్రిలు 28 వ తేదీ సాయంత్రము గొప్పవైభవముతో జరుపబడినది. కలెక్టరు లెయిలరు గారు సగరమునందలి ప్రముఖులు సభకు వచ్చియుండిరి. నిమ్నజాతుధర్మణమునకై పాటుపడుచున్న రామజీరావుగారి పాతశాలకు మానేజరు. ఈపాతశాల ప్రధనుమున 1916 వ సంవత్సరమున 5 గురు విద్యార్థులతో ప్రారంభింపబడి ననియు, ప్రస్తుతము 100 మంది విద్యార్థులు నున్నాననియు, లేబరు కమీషనురు ఇచ్చిన 750 రూప్యముల గ్రాంటులను, ఇతరవిధముల ప్రోగుచేసిన వెయ్యిరూప్యములను యాపాతశాలాధవనము నిర్మించుటకు వీలయ్యెనని పాతశాల మానేజరు రామజీరావు గారు చెప్పిరి చోడవరపు దేశకరాజుగారు 200 రూప్యములు సేమూరి రామచంద్రరావుగారు 150 రూప్యములు విరాళ మొసంగిరి.

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

అధ్యక్షులగు కలెక్టరుగారు ఇట్లు ప్రసంగించిరి:—

సేనీజిల్లాకు వచ్చినపుడే రామజీరావుగారి పేరు వారు నిమ్నజాతుధర్మణముకొరకు గావించుచున్న కృషి తెలిసికొంటిని. ప్రతిదేశమునందును వీరవారున్నారు. కాని యీదేశమునందలి వీరలలో ఆనేకులు అస్పృశ్యులుగ కూడ పరిణి పబడుచున్నారు. అందుచే వారికన్యములు మరింత అధికముగ నుండును. ఇంగ్లాండునం దొక కార్మికుడు ప్రీవిన్సెలరు కావచ్చును రాజుతోకలసి భోజనము చేయవచ్చును. ఈదేశమునందు అస్పృశ్యులు తమజీవితకాలమంతయు అస్పృశ్యులుగనే యుండెదరు. ఇటీవల దేశమునందుకొంతప్రబోధము కలిగినది ఆనేకులు అస్పృశ్యులకై అంతిమోదవలయునని అంటుట ప్రచారము చేయుచున్నారు. మాటలపడయే గాని చేతలపడలేదు. రామజీరావుగారు బ్రాహ్మణులైనను వారు పంచమాధర్మమునకై గావించుచున్నకృషి ఆ దర్శ ప్రాయముగ నున్నది. వీరు తమ సర్వస్వము యీ పనికి ధారపోయుచున్నారు. ఈభవనము రామజీరావుగారిట్లుదల ఉత్సాహమునకు నిదర్శనము. ఈ భవననిర్మాణమునకు రామజీరావుగారు దాదాపు 600 రూప్యములు స్వయముగ ఇచ్చినారు. ఈ పాతశాల అభివృద్ధి కావలయున్న తగు మూలధనముండవలెను. ఈ పాతశాల మీదరణకు పూర్తిమైనది మీరు అంగీకరింపవలెను. కావున మీందరు యాపాతశాలకు తగు సహాయ మొనర్చుచుండెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈపాతశాల నింత వృద్ధిచేసిన కామజీరావుగారు వారి సహాయము వందనీయులు. ఆచరణములోనే కామజీరావుగారి కృషి మూలమున పాతశాల చక్కగ అభివృద్ధి చెందుననియు, చుట్టు ప్రక్క గ్రామములనుండి పంచమబ్రాహ్మణ విద్యార్థినిసమునకై ఇచ్చుటికి వచ్చియుండుటకు సఫల గృహముల నేర్పరుచుట యుక్తమనియు, అట్టివసతిగృహములు కూడ శీఘ్రకాలములోనే సాపేక్షపడుననియు నమ్ముచున్నాను.(హృద్ధ్యును)

పిమ్మట కలెక్టరుగారికి ఆవసరముగ కొన్ని పనులందుటచే జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులగు బాలాజరావువాయుడుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. 'అస్పృశ్య'కు గురించి బెజవాడ వాస్తవ్యులగు కొళందరెడ్డిగారు కొంతసేపు మాట్లాడిరి విద్యార్థులు పిమ్మట 'శకుపాలాధ' యను నాటకము ప్రదర్శించి సభకుల మనముల రంజిల్లజేసిరి. సాయంత్రము సుమారి నువ్వారావుగారు విద్యార్థులకు వీరలకు అన్నదానముగావించెను, అని బందరునండి యొక విలేజుకుడు తంతివార్త పంపుచున్నాడు.

A. V. Naravana, Chief Agent,
The Hara-hpur Tea Co. Ltd
P O Bandanurlanka Godavari District.
The Managing Agents
5/1 Gupti Kay Lane
P O Hatkchla Calcutta

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ మే నెల 2-వ తేది

మంగళవారము

కద్దరువ్యాపకము

నిర్మాణకార్యక్రమమునకు చెల్ల, కద్దరువ్యాపకము ఆర్థికతాపశ్యక మని పేరుగ జెలుప నవసరము లేదు. భారతీయులు తమ శక్తి సంఘము ఈ విషయమై ముఖ్యముగ వినియోగించ వలసి యున్నారు. తిండికి పిన్నులు, గుడ్డయే ముఖ్య మగుటచే, ఆ రెంటి విషయమై దేశము పరులపై నాధారపడకుండునట్లు కృషి సలుపుట ధర్మము. దేశమున కార్థికబలము చేకూరలేని, ఆస్తివిశ్వాసమును తనూలమున స్వరాజ్యసిద్ధియు చేకూరును. కద్దరునందే స్వరాజ్యము గలదని, గాంధీమహాత్మునకు దృఢవిశ్వాసముగలదు. కద్దరువ్యాపకమునిమిత్తము, “ధర్మాత్మ” లగు పండితమదనమోహనమాలవ్యాగారు తమ శక్తిని వినియోగించుచున్నారు. వీరు వాచనభేదము లేక కద్దరును ధరించుట ఎల్లర పరమధర్మ మని, వారు హెచ్చరించుచున్నారు. పంజాబునందు సాధువులను సందర్శించి వారితో మాలవ్యాగారు ముచ్చటించగ, తము కద్దరు సందేశమును బోధించెద మని వారు వాగ్దానము జేసిరి. పంజాబు రాష్ట్రీయ సమావేశము వారు మొన్నటి దినము, గాంధీమహాత్ముని కభినందనముల నర్పించుచు, వారు చేసిన సేవను కొనియాడిరి. ఆహింసాధర్మమును ననుష్ఠించుటకును, దిల్లీ బడ్డోలీ కార్యక్రమములను నెఱవేర్చుటకును నిశ్చయించిరి. నిర్బంధములనుభవించుచున్న రాష్ట్రీయ సంఘాధ్యక్షు లగు లాలా లజపతిరాయి, ఆగాసఫ్ దారు, ఖరకేసింగుగార్లను, ఈ సమావేశము అభిసందించెను. ప్రజారాష్ట్రమును నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు, దృఢనిశ్చయము జూపవలెను. ప్రసంగములకును, వివాదములకును ఇది తరుణము గాదు. కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ, ఈ నెల 12-వ తేదిన బొంబాయినగరమున గూడ నున్నది. కద్దరు వ్యాపకమునకై, ఫలప్రద మగు నొక విధానమును తయారుజేయుటకు కలకత్తాలో గూడిన వర్కింగుకమిటీసభలో ప్రయత్నము జరిగెను. ఆ విషయమై ఇంకను యోచించుటకు, అవకాశ ముండవలయు నను తలంపుతో బొంబాయి సభవరకు దాని నపుడు నిలుపుదల జేసిరి. బొంబాయిసభలో కద్దరువిధానము తప్పక నిర్ణయింపబడును. రాష్ట్రములు కద్దరు వ్యాపకమునకు బూనుటకు, కాంగ్రెసు కమిటీవారు సహాయము జేసెదరు. కాని, వారిచ్చునంత ధనమును రాష్ట్రములుగూడ సమకూర్చగలిగి యుండవలెను. ఇందువలన, రాష్ట్రములు స్వశక్తిని కనుబడిచుటకును, కాంగ్రెసుకమిటీవారు రాష్ట్రములకు తగు ప్రోత్సాహ మొసగుటకును, అవకాశముండును. కద్దరు నిర్మాణమును తనిఖీజేసి, నూలును వస్త్రములను ఎక్కుడుగ తయారుచేయుటనుండి ఇతర ప్రాంతములకు పంపుట కేర్పాట్లు జేయుటకును, ఇవి ఆమ్మడు బోవుటకు తగు ప్రాకార్యముల నేర్పరుచుటకును, కేంద్ర సంఘ మొకటి స్థాపింపబడును.

కద్దరు విధానమునందు, మరికొన్ని ఏర్పాట్లు యుండవచ్చును. దేశమును వేరొక యుపద్రవ

మొదలొనచున్నది. కద్దరును పోలిన వస్త్రములు లాంక మైదునుండియు, జపాను మొదలగు దేశముల నుండియు, దిగుమతియగుచున్నట్లు వర్తమానము దెలియుచున్నది. వర్తకము నెటులనయినను కొనసాగించి డబ్బు సంపాదించవలెననడిచారు, ఎట్టి మాయోపాయముల నయినను పన్నుటకు వెనుదీయరు. హిందూదేశమున కేవలములు ప్రിയముగనుండునో టిప్పానినే విదేశవ్యాపారులు పంపుటకు ప్రయత్నించెదరు. భారతీయుల కొరకే మల్లులను తయారుజేసి పంపుచుండిరి. పిన్నులు అంచులుగల ధోవతులను సయితము తయారుజేసి పంపుచుండిరి. ఇప్పుడు కద్దరును వాడుట సామాన్యమగుటచే, ముతుక వస్త్రములను తయారుజేసి పంపవచ్చును. దిగుమతి వర్తకులు కొందరు ఈ వస్త్రములు స్వదేశ వస్త్రములని చెప్పి జనులను ద్రమపెట్టవచ్చును. ఇట్టి మోసము వ్యాపింపకుండ, కాంగ్రెసు కమిటీలు నిపుణులగు వారిని తగుపరీక్ష జేయుటకు నియమింపవలెను. కద్దరును తయారుజేయుట ఎంత అవసరమో, మోసపు కద్దరు వ్యాపింపకుండ జేయుట గూడ అంతయవసరము. ప్రజలీ విషయమై కడుజాగరూకతతో మెలగి, మహాత్ముని దివ్యనామమునకు అగౌరవము సంభవింపకుండునట్లు జూడవలయును. ఇందువిషయమైగూడ బొంబాయి కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు తగిన ఏర్పాట్ల జేసెదరని భావించెదము. మొన్నటిదినము గుంటూరునగరమునందు జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘసమావేశమునందు, రాష్ట్రమునందంతటను కద్దరును వ్యాపింపజేయుటకై ఒక విధానము నేర్పరుచుటకు ఉపసంఘ మొకటి నియమింపబడెను. కద్దరు వ్యాపకము యొక్క ముఖ్యావశ్యకతను, ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘము గుర్తించుట, సమంజసముగ నున్నది. ఇటులనే హిందూదేశమునందలి ప్రతిరాష్ట్రమును, కద్దరును తయారుజేయుటకు, మిగుల శ్రద్ధవహించుట ధర్మము. ఈపని జయప్రదముగ ముగియుటకు, మనుష్యబల మవసరము. ధన మవసరము. నిరంతర కార్యదీక్ష యవసరము. మనుష్యబలము నకు, కాంగ్రెసునందు సభ్యుల నధికముగ జేర్చుకొనుట సాధనము. తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనము విశేషముగ బ్రోగుజేయవలయును. చాలినంత ధనములేనిది, నిర్మాణకార్యక్రమమును త్వరితముగ కొనసాగించుట కష్టమగును. నిర్మాణకార్యక్రమము సాధ్యమగునంతత్వరలో పూర్తియగుటకు, భారతీయుల ప్రయత్నమై మెలగవలయును. మహాత్ముడుపదేశించిన కద్దరుమంత్రము ననుష్ఠించెదరేని, వారు ధన్యులయ్యెదరు. దేశమాత ధన్యత గాంచును. స్వరాజ్యలక్ష్మీ భారతీయులను చేపట్టును. వితండ్లవాడులు వాదముల జేయుచుందురుగాక. ఆధునిక నాగరిక వ్యామోహితులు, కద్దరునకును స్వరాజ్యమునకును సంబంధ మేమిగలదని యధిక్షేపింతురు గాక. ఇట్టి వాదములు, కాంగ్రెసుపక్షావలంబులను చలంపజేయ నక్కరలేదు. కద్దరువ్యాపకమునకు వారు నిరంతరకృషి సలుపుచున్నకొలదియు, కద్దరువలని లాభములు దెలిసివచ్చును. హిందూదేశమునకు మోక్ష మెటుల గలుగునో తెలుపెల్లమగును. అందుచే, స్వరాజ్యోద్యమావలంబులు, తమ కార్యదీక్షవలన ఇతరులకు మార్గదర్శకులగుట భావ్యము. కద్దరునిర్మాణము త్వరలో పూర్తియై, కాంగ్రెసు కార్యక్రమాంశములు సఫలమై, స్వరాజ్యలక్ష్మీ ఆర్యావర్తమున తాండవమాడుచుండెడి భాగ్యము శీఘ్రముగ లభించుగాక!

త్రాగుడు

మద్యపాన నిషేధోద్యమము, గాంధీమహాత్ముని ప్రబోధమువలన దేశమునందంతటను వ్యాపించుచున్నది. మద్యపాననిషేధము సాధ్యముగాదని విపరీతవాదమును, పుస్తీఫుట్టు బాకసను గారు బోనాడియుండిరి. అమెరికాలో నీ యుద్యమము జయప్రదముగ కొనసాగుచున్నది. హిందూదేశము నందు ప్రజలు మతబద్ధులు. త్రాగుడును, హిందూ మహమ్మదీయమతములునిషేధించుటచే, తగినకృషి జరిగినచో అమెరికాదేశమునందుకన్నను హిందూదేశమునందీయుద్యమము సులభముగ సఫలమగును. పాశ్చాత్యనాగరికము ఈ దేశమున వ్యాపించక బూర్జుము, త్రాగుడు దురభ్యాసము ఇంతవిరివిగ వ్యాపించియుండలేదు. త్రాగుడు వృద్ధియగుటకు, ప్రభుత్వపు ఆభ్యుదయధర్మమే ముఖ్య కారణము లని, తేటపడుచున్నను, ఈ సంగతిని అధికారు లింకను గ్రహింపకున్నారు. నిషేధోద్యమమునకు పనిజేసెనెవరారు, నిర్బంధములపాలగుచున్నారు. బొంబాయిలో మద్యపాననిషేధముగూర్చి విచారించుటకు, ఇటీవల నొక విచారణసంఘము గూడియుండెను. విచారణ ధోరణిజూచిన, యూరపియను లందరును మద్యపాననిషేధము సాధ్యముగాదని సాక్ష్యమిచ్చుట వింతగనుండును. వీరు ప్రభుత్వపద్ధతిని సమర్థించిరి. యూరపియను సంఘాధ్యక్షుడు సాక్ష్యమిచ్చుచు, పూర్ణనిషేధము బనికరాదనియు, అయ్యది సాధ్యముగాదనియు బలికెను. ఉన్నాదనైద్యాలయపు నూపరింటెండ్లంటుగారు, మద్యతరగతివారు స్వల్పముగ త్రాగుట హానికరముగాదనిగూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి. మితపానము వీరి కష్టము. మితపానము కొంత కాలమునకు అతిపానమగు నను సంగతిని వీరు కనిపెట్టలేదుగాబోలు! స్మిత్తు అను షరియ్యుకసాక్షి నిషేధము గూడదనిచెప్పుచు, మితముగ త్రాగుట వలన నష్టమేమియు లేదనియు, హిందూదేశము నందు దినమంతయు పనిజేసినపిమ్మట కొంచెము త్రాగినచో, మరునాడు పనిజేయుటకు చురుకుపట్టుననియు, వాదించిరి. మద్యపానము హానికరము గాకుండుటయేగాక అవసరమని గూడ కనిపెట్టిన స్మిత్తుగారి ప్రతిభ అద్భుతము. క్రైస్తవమతగురువగు ఆర్చిబిషపు గుడియర్కాడిగూడ, మద్యపాననిషేధము బనికరాదు. త్రాగుడును అసలేనిషేధించుచో, దానివంకకే మనస్సు బోవుచుండునని, వీరిభయము. క్రైస్తవతత్వజ్ఞులైన న్యతమమున బర్ ఫుట్టు అనుసాక్షి నిషేధమువలన, ప్రజలకు నష్టము చాలగలదనివాక్రుచ్చిరి. కానిపల్లెటూల్లో, త్రాగుడు అలవాటు సామాన్యముగలేదని, వీరు అంగీకరించిరి. అటులగుచో, నిషేధ మేల సాధ్యముగాదో తెలియకున్నది. లేబరుకార్యాలయపు డైరెక్టరుగు ఫిక్లెష్మిరాసుగారు, నిషేధము ఆచరణయోగ్యముగాదనిరి. నిషేధమును ప్రవేశజెట్టుచో, యూరపియను, పార్శ్వ, క్రైస్తవసంఘములకు చాలయిబ్బందిగలుగునని వీరి యుద్దేశము. హిందూ మహమ్మదీయసంఘముల సంగతి వీరు చెప్పలేదు. హిందూవులకును, మహమ్మదీయులకును యిబ్బందిలేనపుడు క్రైస్తవసంఘమునకు మాత్రము ఇబ్బందులు గలుగునా? మరియొక కారణమును షిరాసుగారు నూచించిరి. విద్యకు గ్రాంటులనిచ్చుటకు, మద్యపానపురాబడియే ముఖ్యధారమట. అందుచే నిషేధమువ్యాపించిన విద్యకుభంగముకలుగునని వీరు భయపడుచున్నారు. షిరాసుగారికి గల భయమే, అధికారుల ననేకులను ఆపరించుచున్నది. రాబడి తగ్గిపోవునేమో యని వారు భయపడుచున్నారు.

కాని ప్రజలను అవినీతిపరులగావించి తన్నూల మున రాబడిని వృద్ధి చేయుట, ఎంతవరకు శ్రేయస్కరమో, ఇంగితజ్ఞు లూహించుకొన గలుగుదురు. త్రాగుడు తొలగుటకు, యూరపియను సాక్షులం దరును ప్రబల విముఖత గనుజుచుట, విచిత్రము. వీరి యభిప్రాయములే, ప్రభుత్వమువారిని ప్రోద్బల పరుచుట, సహజము. ప్రజలు మద్యపాన దురభ్యాసపు యోత్తిగినుండి తప్పించుకొన నలయుననిన, పరిపాలనావిధానమునందు మార్పుగలుగుట అవసరమని స్పష్టమగుచున్నది. అధికారు లిట్టి ముఖ్య సంస్కరణమునకు తోడ్పడరని, విడితమయినది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

ఈ సంఘము, ఆంధ్రదేశమునందును అందు ముఖ్యముగ గుంటూరుమండలమునందును ఆత్మంత సంధిగదశ ఏర్పడిన యీ సమయమున, గుంటూరు నందు గత భానువారమున గూడెను. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులును, నిరుపమాన దేశభక్తులు నగు కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులు గారు, కార్యాహమున తపముజేయుచున్నారు. కార్యదీక్షాతత్పరులును, రాష్ట్రీయసంఘ కార్యదర్శులునగు గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారును, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యముగారును, కడ్డలూరుజుయిలు నందు కఠినకారాగృహశిక్ష ననుభవించుచున్నారు. వీరిని పూర్వపదవులకు రాష్ట్రీయసంఘమువారు మరలనెన్నుకొని, ఆత్మశౌరవమును ఆంధ్రదేశ శౌరవమును నిలువబెట్టిరి. అధికారులు నిర్బంధించినంత మాత్రమున, దేశభక్తుల శౌరవమునకు కొరత గలుగుటకు మారుగ, వారి శౌరవము మరింతగ నతిశయించును. వారి సంచలనము నరికట్టుటవలన, జాతీయోద్యమ ముగిబోవుటకు మారుగ అయ్యది మరింతగ వ్యాప్తిగాంచును. పై మువ్వరును విడుదల యగువరకు, దేశభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులు గారి స్థానమున టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులు గారిని అధ్యక్షులుగను, నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులు, వి.వి. గిరిగార్లను కార్యదర్శులుగను, చిత్తూరువాస్తవ్యులగు సి.రాజగోపాలాచార్యులగారిని మరి యొక కార్యదర్శిగనుఎన్నుకొనిరి. నూతన కార్యనిర్వాహక సంఘ మేర్పడెను. నూతనముగ నేర్పడిన, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసంఘమువారును, కార్యనిర్వాహక సంఘమువారును, తమ ధర్మముల నత్యంత శ్రద్ధతో నెఱవేర్చి కృతార్థు లయ్యెద రని తలచెదము. వీరి భారము మెండు. స్వరాజ్యసిద్ధి వీరి చాకచక్యము పై నాధారపడి యుండును. పల్నాటినుండి విరుపించుచున్న పోలీసు అక్రమములగూర్చి విచారించి, తెలియజేయుటకొక ఉపసంఘము ఏర్పఱుపబడెను. గుంటూరుమండలమునందు శిక్షార్థపుచున్న సంగతి వేల్పడి యయిన పిమ్మట, కర్తవ్యము నాలోచించుటకు చెన్నపురిలో ప్రత్యేకసభ జరుగుటకు నిశ్చయింపబడెను. తిలకుస్వరాజ్యసిద్ధికి, ఆంధ్ర రాష్ట్రము నుండి మూడులక్షలన్నర రూపాయలను నసూలు జేయవలె నని, కోరబడెను. తిలకు స్వరాజ్యసిద్ధికి, ఆంధ్ర రాష్ట్రము తానీయనలసిన ధనమును త్వరలో నిచ్చివైచి, కాంగ్రెసు నిర్ణయములను యథావిధిగ నిర్వహించుగాక యని కోరెదము.

శ్రీల నిర్బంధములు

శ్రీలను సయితము ఆంధ్రదేశమున నిర్బంధింపవలసినచుటచే, స్వరాజ్యోద్యమమునకు మిగుల బలము గలిగెనని చెప్పవచ్చును. స్వరాజ్యోద్యమ విజయమున కిది చిహ్నము. దువ్వూరు సుబ్బయ్య గారిని స్వరాజ్యోద్యమమునకు పంపుటతో, శ్రీల నిర్బంధములాంధ్రదేశమునముగియ లేదు. కందాడ

యతిరాజమ్మ, పాటూరు బాలసరస్వతమ్మగార్లకు 188 తేళ్ల నుక్రింద నోటీసు జారీచేయబడినటులను, గూడూరు సబుమేజిస్ట్రేట్ గారియొద్ద యతిరాజమ్మ గారు నేమను, బాలసరస్వతమ్మగారు అయినదేదీ నను విచారించబడుమరనియు, నిన్నటిదినము చార్జ్ లలో ప్రచురింపబడెను. యతిరాజమ్మగారు, కడ్డలూరు జుయిలులో శిక్ష ననుభవించుచున్న శ్రీనివాసనుగారి భార్య. భార్య, భర్త లిరువురును, జాతీయోద్యమాభివృద్ధికి పాటుబడుట, ప్రశంసార్హము. శ్రీల నిర్బంధమువలన, ఉద్యమ మతి త్వరితముగ వ్యాపించు నని భావింపవచ్చును. నిర్మాణకార్యక్రమమును త్వరలో పూర్తిజేయుటకు ఆంధ్రుల కెక్కుడు ప్రోత్సాహమును కార్యదీక్షయు ఇందుమూలమున నలవడునని నమ్మవచ్చును. స్వరాజ్యసిద్ధికిని నిర్బంధితుల విమోచనమునకును పరస్పరసంబంధము గలదు. ఒకదానివలన, మరి యొకటి సిద్ధిచును. ప్రజలు తమధర్మమును నెఱవేర్చుటకు, నిర్బంధములద్వారా ఎక్కుడు ప్రోద్బలము గలుగుచున్నందులకు సంతసింపవచ్చును.

హైదరాబాదు సంస్థానము: ఉచితవిద్య

హైదరాబాదు సంస్థానము, ప్రయిమరీ విద్యను ఉచితముగ గఱపుటకు నిశ్చయించెనని తెలిసికొనుటకు సంతసమగుచున్నది. నిర్బంధ విద్యనుగూర్చి, ఈసంస్థానము వారికను నిర్ణయింప లేదు. హైదరాబాదు సంస్థానము, మరికొన్నింటి వలె పెప్పె మెరుగులు జూపకబోయినను, నిజోష యోగముగల పనులను కొన్నింటిని కావించుచు న్నుది. ఆంగ్లభాషకు రెండవస్థాన మొసగి, దేశ భాషకు ప్రథమస్థాన మొసగెడి ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయము నేర్పరుచుటలో, నైజాముగారు దూరదృష్టిని జూపిరి. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము, ఈసంస్థానమునందు పాదుకొనియుండుట, ఎన్నదగిన విషయము. స్వదేశ సంస్థానములలో, ప్రజాభీష్టములను నెఱవేర్చుట కెక్కుడు వీళ్లుగలవు. అట్టి యవకాశములను సంస్థానాధీశులు తిన్నగ నుపయోగించుటలేదు. హైదరాబాదు సంస్థానము ప్రజల యభ్యుదయము నిమిత్తము, ఎక్కుడు దీక్షతో పాటుబడి, ఇతర సంస్థానములకు మార్గదర్శక మగుట యుక్తము.

నిషేధాజ్ఞ

మలబారు కఠితుల గనుగొనుటకు వెడల నెంచిన గాంధీమహాత్ముని, మలబారు రాష్ట్రమునకు అధికారులు వెడలనీయకబోయిరి. సుప్రసిద్ధ మహమ్మదీయనాయకు లగు మాలానా అజద్ సుభానీగారు మలబారురాష్ట్రమునకు సోదరమత్తుల దుఃఖోపశమనార్థము వెడల నెంచ గ, వారిని సయితము నిషేధించిరి. వీరు మలబారులో ప్రవేశించుటవలన, ఎట్టియుపద్రవముగలుగునో తెలియ కున్నది. పలువురు ఇతర రాష్ట్రములనుండి మలబారునకు వెడలుచున్నారు. బాధితులకు సహాయము జేయుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో మహమ్మదీయ నాయకుని బోనిచ్చుట, సవ్యముగ నుండును. సోభానీగారు, అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగనవలంబించుచు, దాని యత్నప్రయత్న సోదరమత్తులకు బోధించుచున్నారు. నిర్మాణ కార్యక్రమము వలన ఎట్టి లాభము చేకూరునో, వారు బీది సభయందు దెలిపియుండిరి. ఇట్టివారు, ఉపద్రవము గలిగింతురనుట విపరీతము. అయినను, అధికారుల హృదయము నెవరు గ్రహింప గలుగుదురు?

మహాత్మునిపై శ్రీ

ఆంగ్లదేశమునందు నివసించెడి భారతీయులు లండనునగరమునందలి కాక్స్టనుహాలులో సమావేశమై గాంధీమహాత్మునియందును, స్వరాజ్యోద్యమమునకై పాటుబడుచున్న యితర నాయకుల వైనను తమకు గల సామూహ్య విశ్వాసమును కనుబఱచినటుల, రూటరుతంతివార్త తెలుపుచున్నది. మహాత్ముడు, దేశీయుల హృదయములను పల్లవింప జేయుచున్న ఘనోద్దేశములను వెల్లడిజేసి, ఆత్మసమర్పణ గావించెను. భారతీయు లేదేశమునందున్నను, మహాత్మునిపట్ల భక్తిని కనుబఱచుట సహజము. లోకోత్తరపురుషు డగు గాంధీమహాత్ముని అన్ని దేశములవారును శారవించుటకు త్వరలో తరుణ మాసన్నము గాగలదు.

నిజసందర్శము

బ్రిటీషు గవర్నమెంటువారు హిందూదేశమునకు లిచ్ నిన్ యుద్ధనౌకను దానముచేసి రని, పయ్యెనిరుపత్రికలో ప్రచురింపబడెను. ఈ వార్త నిజముగాదనియు, యుద్ధనౌకను బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు దాన మొసగలే దనియు, ఏడేలో నుంచు నిమిత్తము బ్రిటీషు అడ్మిరాలిటీ వారినుండి ఇండియాప్రభుత్వము వారు కొనియుండి రనియు, దీనిని షేప్ నౌకగ నూర్చుట కగువ్యయమును ఇండియాప్రభుత్వమువారే భరించుచున్నారనియు, పబ్లిసిటీబోర్డువారు తెలుపుచున్నారు. విక్రయమును దానమని, తెలుపుటచే లేనిపోని యాశలు గలిగియుండవచ్చును. నిజసందర్శము త్వరలో బయల్పడుట సంతసము.

పంజాబు జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము

నిర్మాణకార్యక్రమమునందలి జాతీయ విద్యను వ్యాపింపజేయుటకై, పంజాబువిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు, పంజాబు రాష్ట్రీయ సమావేశము వారు నిర్ణయించిరి. ప్రభుత్వముతో సంబంధము లేకుండ పంజాబు రాష్ట్రము జాతీయవిద్యను జయప్రదముగ కొనసాగించి యుండెను. ఇందు విషయమై సీరాష్ట్రమునకు విశేషానుభవము గలదు. నూతనజాతీయవిశ్వవిద్యాలయము, పంజాబుదేశమునందు తనదనిని నిర్విఘ్నముగ నెఱవేర్చునని యూహించెదము.

ఖాజీ గాంధీటోపిని ధరించుట

పాశ్చాత్యు డతని బాధించుట గవర్నరు జనరలుకు ఖాజీ లెంతినంపుట బిలాసపూరులో నొక ఖాజీ గాంధీటోపిని పెట్టుకొని ఒకనాడు రాత్రి పోలీసు యుద్యోగుల బసలలో నున్న తన మిత్రునింటి కేగ నటల నొక పాశ్చాత్యుడు ఖాజీని తూలనాడి టోపిని బలవంతమున లాగి తగులబెట్టి తొక్కినని యిదివరకే యీపత్రికలో ప్రకటింప బడెను. దానినిగూర్చి ఆ ఖాజీ రాజప్రతినిధికి 28 వ తేదీని డిలాసపూరు నుండి తంతివార్త నంపెను. "నేను మర్యాదగల మూల గుజారు ఖాజీని, బిలాసపూరు లోకలుబోరులో సభ్యుడను. 22 వ తేదీ రాత్రి గా బందుగుని చూచుటకు నేను పోలీసు యుద్యోగుల బసలకు వెళ్లగా మధ్యరాష్ట్రములలోనున్న బిలాసపూరు శిశ్రుప్త పోలీసు నూపర్చింటు సాంపకస్సుగారు నన్ను కొట్టి నాతలవైపున టోపిని బలవంతమున లాగి దానిని క్రిందవేసి కాలితో త్రొక్కి తగులబెట్టెను. నన్ను నరాని దుర్భాషలాడెను. వెనుక ఆంగ్లదేశమునకు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ పనిచేసిన మీరు హిందూదేశమునకు రాజప్రతినిధిగనుండగా దుర్భాషలను శిక్షించుటయే పనిగా గల యుద్యోగి యిట్లు నిరపరాధుని నన్ను బాధించుట విధివ్యవహారమునకు ప్రజల సందర్భముగ నున్నది. దీనినిగూర్చి వెంటనే తగినచర్య జరుపగలర" నని ఖాజీ తంతివార్త నంపెను. (కొనకలు).

జై నోవా సమావేశము.

జై నోవా సమావేశము.

ఆంగ్ల పరాసు సూచనలు

ఏప్రిల్ 26:— రష్యావ్యవహారముల చర్చించుటకు నియమించబడిన పరాసుకార్యక్రమము ముగియవరకు జై నోవా యందుండినది.

చివరినగారి బెదిరింపు

ఏప్రిల్ 27:— రష్యావ్యవహారములను చర్చించుటకు దును బుణముల మొత్తమును వెలుపలనను విషయముకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటయందును మిత్రమండలివారధికముగ నాలశ్య మొనర్చుచుండి రనియు నిట్టి యాలశ్య మొనర్చినయెడల ఏప్రిల్ 20వ తేదిని రష్యను ప్రతినిధులు మిత్రమండలివారికి గావించిన సమావాయములను గద్దజేసినదనియు బెదిరించుచు చివరినగారు అభ్యుత్థులగు పాక్షాగారికి వెలిపిరి.

ఆంగ్ల పరాసువైషమ్యములు.

ఏప్రిల్ 28:— జై నోవా రష్యావ్యవహారములను నిర్ణయించుట యందు జరుగుచున్న యాలశ్యమును గురించి విజ్ఞప్తునుండి— రష్యా జాతీయబుణముల సంకీర్తనపరచెనని మిత్రమండలి సోపానములను గోరుట కేన్దుతీర్మానముల ననుసరించుచున్నది. బుణముల తీర్పుట సోపానములకు కొంతవ్యవధి నీయవలెనని పరాసు రాయబారమువారు పరాసు పార్లమెంటువారికి శిఫార్సు చేసెదరు.

లాయడు జార్జి గార్జిల్లబెలిపిరి:— రష్యాబుణముల యందు పరాసువారికంటె బ్రటిషువారికి పదునైగురెట్ల సంబంధముగలదు. రష్యాబుణములను వదలుకొనుట కిదివరకు ఆంగ్ల పరాసు లంగీకరించితి. కాని దీనినిపుడు తొలగిస్తామి యట్లుంచుచున్నట్లున్నది. పరాసు ఆంగ్ల ప్రతినిధుల నూచన చర్చించి సమాధానము కుదుర్చుటగాను నూచనల నొక వ్యాయసంఘమువారిపరము చేయవలెను.

ఈసంఘమునందు ఆంగ్ల ప్రతినిధి యొకడు పరాసు, జపాను ప్రతినిధులునందఱి చెరి యొక ప్రతినిధియు నా సంఘము నందుండురు.

మే 1:— వ్యాయకాశ్రయాల సంఘము గతదినము సమావేశమయ్యెను. అంతర్జాతీయ సంగ్రామబుణముల నిర్ణయించుటకు కొన్ని సూత్రములను పేరు నిర్ణయించిరి.

రష్యావ్యవహారములకు చాలవధియుగ నుండుటచే బుణములను తీర్చుటకు వారికి వాయిదా యాయబడును.

మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము.

ఏప్రిల్ 29:— మిత్రమండలివారు రష్యా ప్రతినిధుల కిచ్చిన చిత్తుప్రత్యుత్తరమునందు, రష్యా ఆర్థిక పునర్నిర్మాణము ప్రథమమున లోపలనుండియే పుట్టవలెనని వెలిపిరి. రష్యనులు తగిన పూచీలిచ్చినతోడనే వెలుపలనుండిగూడ సహాయము గావించబడును. రష్యావ్యవహారము, గనులు, యంత్రములు మొదలగు పరిశ్రమలు అధికముగావలయునని ప్రత్యుత్తరమునందు వెలుప బడెను. ఈ కార్యములకుగాను 200 లక్షల పౌనలమాలధనముతో నొక అంతర్జాతీయ సంఘమును నెలకొల్పవలెను. గ్రేట్ బ్రిటను, ఇటలీ బెల్జియము, పరాసులు ఇందుకుగూడ దోడ్పడి కార్యమును సుసాధ్య మొనర్చవచ్చును.

బ్రిటిషు సూచనలు

ఏప్రిల్ 30:— బ్రిటిషువారి సూచనలను పరాసువారి సూచనలను సమన్వయ మొనర్చవలసి యున్నను చాల విషయములకు తీరండును ఒకేమాదిరిగనన్నది. కాని బుణములను నిర్ణయించుటకు వ్యాయకాశ్రయాల సంఘముకంటె యుండవలెననియు సంయుక్త రాష్ట్రముల సుప్రీముకోర్టు నానా రాష్ట్ర సంఘము మొదలగు సంఘముల వారు గాని ఈ వ్యాయసంఘము నెన్నుకొనవలయునని విచిత్ర నిర్ణయం బడిన మొత్తము అరకతాబ్రములాగా నూటికి 5 చొక్క వడ్డితో దీర్చి చేయవలెననియు బ్రిటిషు సూచనయందు గలదు.

రాజకీయయుద్ధము

జై నోవా సమావేశము ఆంగ్ల పరాసునాయకులకు ద్వంద్వ యుద్ధరంగము మాదిరి. పాయింట్ గారి చర్యలు ఆంగ్ల ప్రతినిధుల వేటిరముగ విమర్శింపబడుచున్నవి. తెలిసియో తెలియకనో గాని ఈ ప్రతినిధులొక్క చుట్టయములలో పరాసువారివై కవిధమగు త్వము నెలకొనెను. ఇట్టి త్వము నాపించుటకు సమావేశమునందు పరాసు ప్రవర్తనవై గూడ గన్పరుపవలెను.

పాయింట్ గారికి సమావేశమును భగ్న పరుప వలెనని గట్టి నిశ్చయము గలదు. కాని అందువలన సంభవించు ఫలితములను గురించి చాల భయపడుచుండును.

పరాసు ప్రతినిధులు

పరాసు ప్రతినిధులు, లాయడు జార్జి గారు యెల్లప్పుడును ఒక కన్ను తన దేశమునందలి రాజకీయములపై నుంచుచు ప్రపంచమున కన్న మైనను తన పక్షమునకు లాభకరమగు పద్ధతినే యవలంబించునని వారిని తీవ్రముగ విమర్శింపుచున్నది.

నూతన అపాయము

బ్రిటిషువారు రాబోవు యెన్నికల సందర్భమున ఎంటెంటిని గద్దజేసినదనుటకు నూచనలుగలవు. ఇందువలననే రష్యను జిల్లాయందు సంగ్రామము సంభవింపవచ్చును. ఈ విషయమై పాయింట్ గారిదివరకే తేటతెల్లముగ తెలిసితి. అప్పవనశమున పాయింట్ గారి ప్రయత్నములు సఫలమై ఎంటెంటి నిలువబడినను పోలిషు సరిహద్దులంటి కేర్పబడుచున్న సోపానముల నైస్యములు వెంటనే ఈ తరుణమును నైకొనవచ్చును. రష్యా జర్మను సభియందు రష్యావైచకుల వాదోపవాదము లీ కార్యముచే నంతరంగము.

బోల్షివిక్కుల భయము

ఈ రెండు యుద్ధవధులను తొలగించుటకే జై నోవా సమావేశము కూడెను.

మైస్కోగీగా విలే కు డిట్లు తెలుపుచున్నాడు:— మా స్టోయిండు ప్రభుత్వమువారి రొక్కపకటనను గావించిరి. మిత్రమండలి ధనస్యాములు రష్యామెడకు తయారుచేసియుంచిన ఊరి ప్రాధునుండి సోపానములు దప్పించుకొనవలెనని యందు వెలుప బడెను. బోల్షివిక్కులు సమావేశమును భగ్న మొనర్చు నెంచుచున్నారను వదలవలెనని యధార్థ మిందువలన వెలియవగును. రష్యను సమన్వయ అంతర్జాతీయ కార్యకమహాసభవారియెడకుట వెచ్చుటకుగా నొక రష్యా జర్మను సంయుక్త సంఘమును లిట్టి వాక్యము నెలకొల్పవలెనని తెలియుచున్నది.

చిత్తు యొడంబడికను తీరస్కరించు సూచనలు

విక్కువాము స్టీడు గారు జై నోవా నుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— గతదినము ప్రేక్షకుల యెదుట తాము మిత్రమండలివారి రండితో గలిసి యొక్క యొడంబడికను గావించుకొనవలయును, ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా సంధి యొనర్చు కొనవలెనని నూచించుచు రష్యను ప్రతినిధులు ప్రసంగించిరి. ఇట్టి యొడంబడికలు ఇదివరకే ఆలోచనలో నున్నవి తెలియుచున్నది. మిత్రమండలి వారి చిత్తుయొడంబడిక యందుల యుద్ధాంతమును రష్యనులు గీకరింపవలెనని వదంతులు గలవు.

లాయడు జార్జి గారు గతదినమున కొంతమంది ప్రతినిధులకు విందుగావించిరి. బోల్షివిక్కులు మిత్రమండలివరకుల సంకీర్తనచెదనయొ వారు తీవ్రమిచ్చినయెడల బ్రిటిషు ప్రతినిధులు సమావేశమును వదలితేనే రష్యావ్యవహారములందెకమిద తీర్కవచ్చు పుచ్చుకొననియు లాయడు జార్జి గారు రాసయమున వెలిపిరి.

రష్యనులు వరకుల తీరస్కరించినయెడల నకస్మాత్తుగా సభను విడచి వెళ్లుటగాను బ్రిటిషు ప్రతినిధులకు ప్రత్యేక రైలుబండి సిద్ధముగ నుంచబడెను.

జైనా సంగ్రామము

తీవ్రమగు పోరాటము ప్రారంభమగుట

ఏప్రిల్ 29:— జై నోవా యందు దిరుపక్షములవారికిని సంగ్రామము తీవ్రపడెను విషయము హాంకాంగునండి వచ్చిన తంతివార్తలవలన నిగ్రాహ గావించబడెను. కాంటను ప్రజాప్రభుత్వభక్తి యుడగు డాక్టరు సకాయట్ సేను సైనికులు కాంటను సమీపమున నున్న ఒక స్క్వేడ్రనును వశపరుచుకొనిరి. నాకలయందలి నావికులను తదితరులను ఖయిదీలుగ దీసికొనిపోయిరి. వెకింగునకు 12 మైళ్ల దూరమున వున్న పైపు గారి నైస్యములకు ను చాంగుట్సోలినుగారి నైస్యములకును, పోరాటము ప్రారంభమయ్యెనని వెకింగువార్త తెలుపుచున్నది. తీరస్థులభక్తిని చాలదూరమువరకు వివబడుచున్నది. జేకమునందు అధికారాధి క్యముకొరకు పోరాడుచున్న ఈ యుద్ధపక్షములకును వెకింగు ప్రభుత్వమువారు సమాధానము కుదుర్చలేకపోయిరి. డాక్టరు సకాయట్ సేనుగారు చాంగుట్సోలినుగారికి సహాయ మొనర్చుచుండిరి. చాంగుట్సోలినుగారికి వున్న పైపు గారికన్న సభిక నైస్యము గలదు. కాని వారి నైస్యములకు వలె మంచి ఆయుధ బరికరములు లేవు.

విదేశీయులరక్షణ

ఏప్రిల్ 29:— వివిధజేతముల రాయబారములవారు తమతమ జాతివార అందరును వెకింగునకు వచ్చుటకు సదుపాయముల నొనర్చుచుండిరి.

తీవ్రపోరాటము

ఏప్రిల్ 30:— గత దినమున 20 గంటలకాలము వెకింగు సమీపమున నున్న చాంగుట్సోలిను పట్టణమునంద కేర్పల్లులతో నిరుపక్షములవారికిని పోరాటము జరిగెను. ఇంకను సాగుచున్నది. వున్న పైపు గారిచుట్ట నకస్మాత్తుగా కేర్పల్లుల నెక్కిరి. వెకింగు నకు వెలుపల జరుగుచున్న యుద్ధము లందిక సేవత్తుమువారు విజయము గాల్గెను. మూడు ప్రజేతములందు తీవ్రపోరాటములు జరుగుచుండెను. ఇదివరకు జై నోవా యందు యుద్ధములలో నింత తీవ్ర పోరాటము లేన్నది ను జరుగలేదు. చాంగుట్సోలిను గారి నైస్యములందు గాయములందినవారు పెయిట్సుక సమీపమున నుండి నెడలుచున్నది. చాంగుట్సోలినుగారి సైనికులు కొంచెము వెనుకు గొట్టబడిరి. కాని తరువాత 3500 సైనికులు సహాయము వచ్చుటచే వున్న పైపు గారి నైస్యములు కొంతవరకు వెనుకకు వెళ్లెను. వున్న పైపు గారి నుల్ల సైనికులు కేర్పల్లులకు రునియు అప్పుడు కాని, నిజమగు యుద్ధము జరుగదనియు జై నోవా యుద్ధకాశ్రయాల తెలుపుచున్నాడు. వెకింగునందు విదేశీయుల రక్షించుటకు 1200 సైనికులు రక్షకులు గలరు. కాని విదేశీయులను బాధింతురనుభయములేను. వెకింగునకు వెలుపల మాత్రము ఓడిపోయి పారిపోవు సైనికు లిట్లు చేయవచ్చును.

ఇరుపక్షములను సహాయముగ నింకను సైనికులు రావలెనని యెచురు జూచుచుండిరి. చాంగుట్సోలినుగారి నైస్యములు వెకింగు హాంకాంగు రైల్వే కుత్తమువైపున యెక్కువ బలముగ నున్నవి. వున్న పైపు గారు చాచోనుండి యుద్ధమును నడిపించుచుండిరి.

రేపటిరోజున రెండు ప్రదర్శనములు

మొదటిది మాటిని - సాయంత్రము 5-30 నిమిషములకు
రెండవది - రాత్రి 9-30 నిమిషములకు

ప్రదేశము ఎన్నెడను, మదరాసు.

తప్పకవచ్చి, కొత్త వినిోదములను చూడుడు.

ఇదివర కెప్పుడును ఇట్టిది, మీరు చూచియుండరు.

1922 సం॥ మే 5 తేది శుక్రవారమునాడు కార్యక్రమమునందు పూర్తి మార్పు యుండును.

ప్రస్తుత కార్యక్రమము ప్రకారము కడపటిసారి రేపే, టిక్కెట్లు ఈ దిగువ విలాసమునందు కూడ దొరకును.

కె. యస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, నిల్లు - పాస్, 188 గోవిందప్పనాయక వీధి, జార్జి టౌన్, మద్రాసు.

రాళ్ళుష్టాను హంటుకోడు కెప్టు కంపెనీలోను, బ్రాడ్వే రిక్వోరంపెనీలో నుండును.

A. K. Paul, Manager. A. M. G. Naidu, Agent. Tara Bai, Sole Proprietrix.

అయిదొండు కలహములు

నాయకుల సమావేశము విఫలమగుట

ఏప్రిలు 29:—అయిదొండు కలహములవారికిని సమాధానమును గుర్తుకొనవలెనను నుద్దేశముతో దల్లినుండు సమావేశమై నాయకుల సమావేశము భగ్నమయ్యెను. ఎన్నికల నికను కొంతకాలమాపనతనని దివలరాగాను కోరిరి. ఇందులకు తాత్కాలిక ప్రభుత్వవాయకు లొడవడలేదు.

ఈ సమావేశమును గురించి కొల్లిశర్మ గిట్టెగార్లొక ప్రకటనను గావించిరి. అందీ విషయములు గలవు. ప్రతిపక్షవర్గమువారు జానునెలముందు యెన్నికలు జరుపుటకు ఒక నెల రోజులలో ప్రజాభిప్రాయము గమనింపట మొదలగు ప్రయత్నములను ప్రతిపక్షవాయకు లంగీకరింపలేదు. మైనరు తిరిగివారి కందరకును ఎన్నికలవాక్కునొసగి తిరిగి రెడపర్యాయము ఎన్నికలు జరుపబడుననియు ఆవృద్ధు ప్రభుత్వనిర్మాణమునందు మార్పుల గావింపవచ్చుననియు దెలిపినను వారు సమ్మతించలేదు. అందుచే యొడంబడికను ప్రజలు స్వేచ్ఛగ తన యభిప్రాయముల దెలుపుకట్లు జేయుట ప్రభుత్వమువారి విధియైయున్నది.

కాంగ్రెస్ కాంటి యందలి వాత్సల నిరసించుచు సమావేశ నాయకు లందరును ప్రకటనపై సంతకముల నొసర్పిరి.

సమీపప్రాచ్యము

మిత్రమండలిపరతులు - టర్కీ

ఏప్రిలు 30:—మిత్రమండలి సంఘమునకు పోర్టు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఆర్థిక సైనిక సమరసహకార సమస్యల మున్నగువానిని చర్చించువిషయమున టర్కీకి ప్రత్యేక హక్కు లుండవలెననియు ఆక్రమించుకొనినప్రదేశములను వెంటనే వదిలి వేయవలె ననియు గుల్తాను చుతాధికారమును గౌరవింపవలె ననియు, శాస్త్రప్రత్యుత్తరమందు గలదు. ఇలసంఘముల అంకితములను సంఘమువారి పాలనయందంచరాదననియు, విషమ నాకాస్వాతంత్ర్య మంగీకరింపబడు ననియు గ్రీకుల కెట్టి పరిహారమును ఈయబడదనియు గూడ తెలుపబడినది.

గాంధీ మహాత్ముని ప్రశంస

బ్రిటనునందలి భారతీయులు

బ్రిటనునందలి భారతీయులు చాలమంది లండనునందు సాక్షాత్తును హాజరును సమావేశమైరి. స్వరాజ్యోద్యమమును నడపుచున్న గాంధీ మహాత్మునియందును తిదిరినాయకు లందును తమకు సంపూర్ణకమ్మకము గలదనియు, గ్రేటుబ్రిటనునందలి భారతీయులందు రాజకీయప్రజాచారమును సాగించు యావశ్యకతనుగురించి కాంగ్రెసు సంఘమువారు తిరిగి యాలోచింపవలెననియు నాసభవారు తీర్మానించిరి.

సైనిక శాసనము

వెక్కి గుండు మార్పులు తీరకటింపబడెను. సమాధానము తదుర్భరేపోలి మను కారణముచే తాత్కాలికప్రధాన మంత్రిజను చౌకచౌగారు తమ వదలికి రాజీనామానిచ్చిరి.

చాంగుట్సోలిను విజయము

మే1:—మాచాంగు నద యుద్ధమునందు చాంగుట్సోలి ను గారు విజయం లెరని ప్రకటన దెలుపుచున్నది. చాంగుట్సోలి ను నద నిరంపక్షములకును పోరాట మింకను జరుగుచున్నది. పైని మైకవన్నగు పెనుగు మునీయాంగుగారు చిప్పిటానైపుములకు నాయకత్వము వహించెను.

జాంగు సింటియను పట్టణమును చాంగుట్సోలినుగారి సైన్యములెదిర్చువునైపుగారి సైన్యములను వెనుకకుతరిమెను. వువైపుగారి పటాలములు శత్రువుల కధికనత్వముగలిగించుచు యానుభవము మార్పించెను. వువైపుగారి పటాలములు నమ్ముచే నిరంపక్షమువారిని తీరప్రపోరాటము జరిగెను. వై నామాయజన్మ చిప్పినివీడినానై క్యానున కుత్తరముగనున్న వెక్కింగుముకైన రైల్వేను పట్టుకొనుటకువెల్లెనె. ఇందువీరు జయప్రదులైన యెవలవునైపుగారికి సహాయ మొనర్చుచున్న ఫింగుటియను సైన్యములకు చిక్కులు కలుగెను.

అమెరికా రాయబారవర్గము

అమెరికనుల రక్షణార్థము టెక్సాసును పట్టణమునకొక యుద్ధనౌకను పంపవలెనని సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వమువారిని వెక్కింగునందలి అమెరికా రాజుబారవర్గమువారు కోరిరి

ఉచితవిద్య

వైజాం ప్రభుత్వగారి ఏర్పాటు

వెక్కిగార్లొక ప్రకటనను గావించిరి. అందీ విషయములు గలవు. ప్రతిపక్షవర్గమువారు జానునెలముందు యెన్నికలు జరుపుటకు ఒక నెల రోజులలో ప్రజాభిప్రాయము గమనింపట మొదలగు ప్రయత్నములను ప్రతిపక్షవాయకు లంగీకరింపలేదు. మైనరు తిరిగివారి కందరకును ఎన్నికలవాక్కునొసగి తిరిగి రెడపర్యాయము ఎన్నికలు జరుపబడుననియు ఆవృద్ధు ప్రభుత్వనిర్మాణమునందు మార్పుల గావింపవచ్చుననియు దెలిపినను వారు సమ్మతించలేదు. అందుచే యొడంబడికను ప్రజలు స్వేచ్ఛగ తన యభిప్రాయముల దెలుపుకట్లు జేయుట ప్రభుత్వమువారి విధియైయున్నది.

గుంటూరు అన్నదానసమాజము:— ఏప్రిలు నెలలోను వరకు యీసమాజమువారి తీరపున మామూలు సంతర్పణలు 4-కి 252 మంది వీసలకు భోజన మొసంగబడినది — న్యాయరీ నాను నుంతరావు, కార్యదర్శి.

అనంతనారాయణ అయ్యరు అనునతడు తిరునల్వేలీలో చీటికిమాటికి ఆసే మందిమీద అనవసరముగ కేసులు చేయుచుండగాతని కేసులుముగ్గురుమారనాలు వినుగుచెంది ఇంక కొంత మంది సహాయముతో కలపకలే ప్లిడరు ఇంటినుండి తిరిగి ఇంటికి పొయ్యటప్పుడు గతజూలైమాసములో నతనిని చావదన్నది. ఆ దెబ్బలకతడు మరణించెను. వారిందరు అరెస్టుచేయబడిరి. సెషన్సు జడ్జి మొదటి నిందితునికి యాభవేంద్రపాంతురవాస శిక్ష, మిగిలినవారిలో ప్రతివానికి 5 ఏండ్లకఠినిశిక్ష విధించెను.

వైవా-రమ్య

సోవియటులు వైవాతో యొడంబడికను గావించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచుండిరి. వెక్కింగునందలి విదేశాంగకార్యాలయమువారు, సోవియటులు నిజముగ సంధి గావించుకొన గోరి లేని తాము సిద్ధముగ నుంటిమనియు అర్థ, కయిట్టలయందు సోవియటులు వైన్యములను జలపతచుచుండుటచే నిదివర కట్టిరాయబారముల ప్రారంభింప వీలులేకపోయె ననియు ప్రకటించిరి.

ఇకమీదట భారతదేశమందలి ఆంగ్లేయు- హొందవ సంఘములన్ని ఒక కేంద్రసంఘము నేర్పజమకొని కలసి పని చేయుచుండును. కన్నులు గిడ్డిగాను ఈ కేంద్రసంఘమున కధ్యక్షులుగ పనిచేయుదురు.

నోటీసు

చెన్నపురి స్థానికాజు కోర్టులో దావా నెం 9597/1921

వాదులు-వి. కుప్పస్వామిశెట్టి అందుసన్ను ప్రతివాదులు:—జూలగంట వెంకటసుబ్బారావు గారు, వీరాసామిగారు.

ప్రతివాదులు జూలగంట వెంకటసుబ్బారావు వీరాసామిగార్లకు.

చెన్నపురి స్థానికాజుకోర్టులో స్థిరమాడన జడ్జిగారి ఎదుట వై దావా 1922 సం॥ం మేనెల 3 వ తేదీ బుధవారమునాడు విచారణ జరుగుటకు వాయిదా వేయబడి యున్నది. గనుక వైస తెలుపబడిన జూలగంట వెంకట సుబ్బారావుగారు వీరాసామిగారు నడరు తేదీనాడు పగలు 11 గంటలకు జడ్జిగారి ఎదుట హాజరై ఆక్షేపణ లేవన యిచ్చు తెలుపుకొనవలెను.

తేరిపక్షము తీర్పు ఎక్కువైపుగా చెప్పబడును. వాదులు, ప్రతివాదులకు జరుగుచుండిన లావాదేవి రాక్షిబాపర్తు 264-0-6 రాట్టుకొనుటకై దావా తేబడినది.

వి. శివప్రకాశము మొదలయ్యారు

68 వాదులు తీరపున వేకిలు

తామర తైలము

వేలకువేలు డబ్బాలు చిక్రయము వెల 0-6-0.

రాజరాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూరినాశకము లగు చాల మంది మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది.

ఆశేకయెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారదిని రాచిన మంటయండిను. చర్యము నలు వెక్కిడు.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం మేనెల 2-వ మంగళవారము.

Table with 6 columns: Station, Wind direction, Wind speed, Humidity, etc. Rows include various weather stations and their corresponding data.

గుర్కారులు, దక్కను, సెంట్రలు, హైదరాబాదు, బొంబాయిలందు మబ్బులు లేవు. కర్ణాటకము, దక్షిణము, పశ్చిమ తీరము, పశ్చిమప్రాంతములందు స్వల్పముగ గలవు. సర్కారులు కర్ణాటకము, సెంట్రలు, హైదరాబాదులందు అర్ధత తక్కువ దక్కను పశ్చిమతీరము, మైసూరు, బొంబాయి, పశ్చిమప్రాంతములందు దధికము. సర్కారులు, సెంట్రలు, మైసూరు, పశ్చిమప్రాంతములందు వేడిమి హెచ్చెను. దక్కను, కర్ణాటకము, దక్షిణము, పశ్చిమతీరము, హైదరాబాదు, బొంబాయి లందు మార్పులులేవు. హాస్సాము, మర్కరాలకడ్డ కొలదిగ వర్షముగురిసెను. కొడయకొనాలు, 15 సెంట్రలు, ఉదకమండలము 32 సెంట్రలు వర్షము గలదు. అచ్చట వర్షములు గురియాయుండును.

ఎన్. ఆర్ యు. సాపూరు.

వాతావరణ కార్యక్షణము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యసంఘము

గుంటూరులో జరిగిన సభ

ఏప్రిలు నెల 30 వ తేదీ

ఏప్రిలు నెల 30 వ తేదీ ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు గుంటూరులో స్వరాజ్య కార్యాలయమున ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ ప్రారంభమయ్యెను. ఆసభకు చెన్నైపురి శాసనసభ సభ్యుడు పంగులూరి వేంకటసుబ్బారావుగారు, ఆంధ్రదేశమునందలి ఖిద్మతులను ఏర్పాటులను పరిశీలించ బాధ్యతనుండి వచ్చిన దేశాయి, మహాత్మాగారును, అన్నపూర్ణాదేవి, ఆత్మరత్న శివప్రభు, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం గారిల్లి లక్ష్మీకంఠమ్మ, శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయియ్యల యామినపూర్ణ తిలకంగార్లు మున్నగువారు వచ్చిరి.

పోలీసులు వచ్చుట.

కార్యక్రమమును ప్రారంభించి వచ్చినసభ్యుల పేరులను చదివినంతలో నొక పోలీసు సబ్ యిన్స్పెక్టరును కొందరు కనిపెట్టెను. అదిగో వచ్చి ఆసభలో హుచ్చుండుట కనుమతిని కోరిరి, ఇది కార్యసంఘ సభ యని కార్యదర్శి తెలిపెను. ఇతరులను గూడ మీరు రావించితిరిగాన నిది బహిరంగ సభ యనియు మేము గూడ రావచ్చుననియు తలచితిని సబ్ యిన్స్పెక్టరు చెప్పెను. ఇదిబహిరంగసభ కాదని కార్యదర్శి తెలుపగా కార్యదర్శికోరిక ప్రకారము పోలీసువారు వెడలిపోయిరి.

రాష్ట్రీయ సంఘ సభ్యుల నియోజనము

1922-23 సంవత్సరమునకు (అనగా 1-4-22 మొదలు 31-3-23 వరకు) రాష్ట్రీయ సంఘసభ్యులను నియోజించిరి. అధ్యక్షుడు-దేశభక్త కొండవేంకటప్రయ్యపంతులుగారు, (పంతులుగారు కారాగృహమునందున్నందు వాస్తవమున టంగుటూరి ప్రకాశంగారు)

కార్యదర్శులు:- జి. సీతారామకృష్ణ, బి. సుబ్రహ్మణ్యం, సి. శాశిబాబుగారి (చిత్తూరు) గార్లు (వీరిలో మొదటివారిద్దరును చెరసాలలోనున్నందు వారిస్థానమున నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహారావు, వి. వి. గిరిగార్లు).

కోశాధికారి (టైలరు)- టంగుటూరి ప్రకాశంగారు. ట్రెజరీ- కాశీబాబుని నాగేశ్వరరావు, డాక్టరు. బి. పట్టాభి సీతారామయ్యగార్లు.

కార్య నిర్వాహక సంఘ సభ్యులు-(గంటాం) మల్లాది కృష్ణమూర్తి, గాది బలరామదాసు, (విశాఖపట్టణం) బుచ్చి సుందర రావుగారి స్థానమున టి. వాసుదేవరావు, చొడిమెళ్ల ఆనంతరావు, (ఏజన్సీ) సి. హెచ్. యజ్ఞనారాయణ శర్మ, సి. హెచ్. సోమయ్య (గోదావరి) గజబిల్లి రామచంద్రరావు, ఎం. సాంబశివరావు, (పశ్చిమగోదావరి) యర్రమిల్లి మంగయ్య, పేరిచెర్ల సుబ్బరాజు, (కృష్ణ) డాక్టరు రామచంద్రరావు, డాక్టరు పట్టాభిశతారామయ్య, (గుంటూరు) ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారి స్థానమున కామగంటి సూర్యనారాయణ, సాక్షి శామయ్యలు, (నెల్లూరు) తిక్కనరత్న రామిరెడ్డిగారి స్థానమున ఎస్. సుబ్బరామిరెడ్డి, (చిత్తూరు) రంగంశ్రేణిగారి స్థానమున మునిస్వామి నాయుడు, (చెన్నైపట్టణం) గడ్డే రంగయ్యలాయుడు, కాశీబాబుని నాగేశ్వరరావు గార్లు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగా నియోజింపబడిరి.

తీర్మానములు

1 కాంగ్రెసు కార్యసంఘమున పంచముల, శ్రీల, మహమ్మదీయుల ప్రతినిధులను ప్రత్యేకముగ నియోజింపవలెను. ఒక్కొక్క తెగ కొక్కొక్క ప్రతినిధిని నియోజింపవలెను అని తీర్మానింపబడెను.

కార్యసంఘ సభ్యుల నియోజనము

మనము వేంకటాచార్యగారు (పంచమ ప్రతినిధి), బ్రహ్మశ్రీశుల లక్ష్మీనరసమ్మగారు (శ్రీల ప్రతినిధి). డాక్టరు నాయుడు అహమదుగారు (మహమ్మదీయ ప్రతినిధి), వీరు ముగ్గురును వై తీర్మానము ననుసరించి కార్యసంఘసభ్యులుగా నియోజింపబడిరి.

ముల్లీ సత్యాగ్రహము

మహారాష్ట్రులు సహాయపడుటకు సంసిద్ధులై
యుండుట

కాంతిసైనికులపట్ల దౌర్జన్యము సలుపుట

(ఒక ప్రేక్షకుడు)

భగవంతుని చెడముల గవర్నమెంటులు. ముల్లీపేట మావులాలు చాల పిరికి వారు. తాతాకంపేని వారికన్ననో, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి పశుబలము చట్టబలము సహకారిక నన్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో మావులాలు దృఢనిశ్చయాలై గట్టి పట్టుదలతో మహాబలసంపన్నులగు తాతాకంపేని వారితో పోరాడుట మిగుల అశక్యకరమగు విషయము. ప్రభుత్వమువారు ల్యాండు అక్విజిషను అట్ట అమలునందుంచి తరతరములనూడి అనుభవించుచున్న భూములను పరాధీనమొనర్చుటను ప్రతిఘటించుటకై మావులాలు ఒక సంవత్సరము క్రిందట ఈ భూస్వామ్యమునకు గడంగిరి. 1921 సంవత్సరము ఏప్రిలునెలలో శ్రీరామనవమి పుణ్యదినమున ఇయ్యది ప్రారంభమయ్యెను. తాతాకంపేనివారు తాత్కాలికముగ తమ ప్రయత్నముల నాపివైచికోవలసి వచ్చెను. ఏవోకొంగి పోహం మిచ్చి మావులాల పట్టుదల చెడగొట్టుటకు ప్రయత్నించిరి గాని విఫలమనోభులైరి.

2 పల్నాడులో పోలీసువారి దౌర్జన్యముగూర్చి (పోలీసువారు తుపాకులను గాల్చుట ఒక శ్రీకృష్ణ గాయములు తగులుట) విచారణచేసి తెలుపుటకు పంగలూరి వేంకటసుబ్బారావు, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగార్లు కోరబడిరి.

3. గుంటూరు మండలవాసులవై అపరాధసంకమును విధించుటకై మండలాధ్యక్షులమాచనల ప్రకారము ప్రభుత్వము వారు నిశ్చయించెదల ఆవిషయమునుగూర్చి ఆలోచించుటకు చెన్నైపురిలో నొక ప్రత్యేక సభను జరుపవలెను. ఇదివర కట్టి పన్ను ఇతోధులములందు విధింపబడినవిషయముగూడ నాసభలో చర్చింపవలెను.

4. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులనియోజనము దేశభక్తుని స్థానమున సాక్షి సోమయ్యలు, బుచ్చి సుందర రావుగారి స్థానమున చొడిమెళ్ల ఆనంతరావుగార్లు నియోజింపబడిరి.

5. తిలకు స్వరాజ్యనిధి

ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందు తిలకునిధికి రెక్లమేటుల వసూలు కావలెను. నిరుడు ఆయామండలము లొసంగిన మొత్తమునకు తగ్గువంద నీ సంవత్సరమున గూడ సేయవలెను.

6. మండల సంఘములు తమ ఆదాయమున నూటికి 30 వంతున రాష్ట్రీయ సంఘమునకు పంపవలెను.

7. ఖిద్మతుల ప్రచారము

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున ఖిద్మతుల బాగుగా వ్యాపింప జేయుటకు తగిన విధానమును నిర్ణయించుటకు డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్య, కాశీబాబుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, డి. రాఘవచంద్ర చౌదరిగారు ద్విపదసంఘముగ నియోజింపబడిరి. (స్వతీయవిలేఖరి- గుంటూరు మే నెల 1 వ తేదీ, తిలవార్త).

ఈసభకు ప్రకాశం గారధ్యక్షుగి వహించిరి. సభ మధ్యాహ్నము 2-30 లకు ప్రారంభమైనది. 70 మంది పురుషులును 5 గురు స్త్రీలును మొత్తము 75 మంది సభ్యులు సభికులవచ్చిరి. పి. వి. సుబ్బారావుగారు (కాసనసభ్యుడు) అహూతులైనవచ్చిరి. సంఘసభ్యులు కానివారి నాహ్వానింపట కొందరికి సమ్మతముగ నుండలేదు. అపరాధసంకమున హెచ్చుభాగము సహాయ వాదులవలననే వసూలు చేయబడునని తెలియుచున్నది గాన నావిషయమును దేయల కందరికిని కాంగ్రెసువారు తెలుపుటవలసినది ప్రకాశంగారు సమాధానము చెప్పిరి. (స్వరాజ్య)

ఆంధ్రోత్కళ రాష్ట్రముల సరిహద్దులు

ఈవిషయమునుగూర్చి గూడ సభలో చర్చ జరిగినది. ప్రధానాచార్యులందరూ కారాగృహములందున్నారట. ఇతరులు నిర్మాణవిధానమున నిమగ్నులైయున్నారు. ఈప్రశ్నను గూర్చి కనీస మొకనెలయైన విచారణ జరుగవలెను. గాన నిపుడీ విషయమునకు పూనబాలమని సంఘమువారు తీర్మానించిరి. (స్వతీయవిలేఖరి గుంటూరు మే నెల 2 వ తేదీ తిలవార్త)

కంపెనీవారి తియ్యనిమాటలను మావులాలు పెడచెవిని పెట్టిరి. ఏమిచేయుటకు కంపెనీవారికి తోచకపోయెను. కడపట కంపెనీవారు ప్రభుత్వసహాయమును కోరిరి. ప్రతిపక్షుల కొంత కష్టము కలుగునో లక్ష్యముచేయక తమలాభము నభివృద్ధిపరచుకొనుటకు ఇట్టివిషయములందు తగు సహాయ మొసంగుటకు ప్రభుత్వము వారెల్లప్పుడు సంసిద్ధులై యున్నారు. ప్రభుత్వమువారి చట్ట బలమంతయు ఉపయోగపరుపబడెను. ముల్లీపేటకు చేరిన సత్యాగ్రహులనుగూడ హింసించుట కారాగారములకంపుట ప్రారంభింపబడెను. ఎందులక? బీదలగు ముల్లీపేటసత్యాగ్రహులకు సహాయ మొనర్పించుటకై వీరుగూడ ఇట్టివిషయము. దాదాపు 50 మందికి 144 వ తేదీను క్రింద పోలీసు తియ్యబడెను. 7 గురు కారాగృహమున కంపెనీవారి. మావులాలు వైరోత్సాహము లిందుకై నను తగ్గలేదు. మావులాలు లొంగి పోయి కంపెనీవారిసలహాల నంగీకరించుటకు మారుగ 1922 సంవత్సరము మార్చి నెలలో సత్యాగ్రహోద్యమము తిరుగ ప్రారంభింపబడెను.

కూలికి వచ్చిన తుంటురులు

దృఢసంకల్పముతో మావులాలు పోరాటమును తిరుగ ప్రారంభించిరి. వీరి మనోనిశ్చయమును భంగపరచుటకు కంపెనీవారు గర్హణములగు చర్యల వలంబించిరి. తుంటురులకు సోమరులకు హామిఇచ్చి వారిచే మావులా నాయకులను ఎట్టి కనికరము చూపక కొట్టించిరి. కేసరిపత్రిక ఉపసంపాదకులగు జె. ఎస్. కరండీకొటగారు, నాగపూరు వాస్తవ్యులగు యస్. కె. వైద్యాగారు, భుస్వాలు వాస్తవ్యులగు వి. వి. దత్తానిగారు, పూనావాస్తవ్యులగు డాక్టరు పాల్కూలుగారు మున్నగువారిని మరకొందరు గౌరవశూలను సత్యాగ్రహ కాంతి సైనికుల నేకులను కంపెనీవారిచే నియమింపబడిన తుంటురులు పరిభవించిరి. వైభవీకొట్టిరి. ఈ దౌర్జన్యసంతయు పట్టణ గల బహిరంగముగ జరుపవలెను. పోలీసు ఆధికారులు చూచుచునే యుండిరి. ఇందంతయు చూడ ముల్లీపేట వాస్తవ్యుల మనోభావములను అధికారులు నిర్లక్ష్యము చేయుచున్నారని విదితమగుచున్నది. ఏప్రిలు 18 వ తేదీ ముల్లీపేటకు చేరిన భోర్రాను గ్రామవాస్తవ్యులగు గోపాలదాసు వాల్లిగారు నిర్మాతీజ్యముగ చావగొట్టబడిరి. రెండుగంటలకాలము స్వప్నవలె క అతడు పడిపోయెను. ఇదేవిధమున త్రైవింకేశ్వర వాస్తవ్యులగు వి. యస్. గోరుగారు 19-వ తేదీని కొట్టబడిరి. గోపాలదాసు వాల్లిగారు పూనా క తెచ్చు పర్యలు అస్పృశ్యులుగానుచుట కంపెనీయులచేసిరి. ఫిర్యాది ముల్లీపేట సత్యాగ్రహులలో నొకరిని తెలియగ నే యానా యాధికారి. కేసును డిస్మిసుచేసెను.

మహారాష్ట్రుల సానుభూతి.

మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు మహాసభ వెళ్ల నగరమునందు సమావేశమయ్యెను. అచ్చటికి వచ్చియున్న నాయకులు యీ సమావేశ తీర్మానముల గావించిరి. ముల్లీపేట సత్యాగ్రహుల ఉత్సాహప్రయత్నములు న్యాయ భర్త గౌరవ స్థానమునకై గావించబడుచున్న వనియు అన్ని విధముల వీరికి తోడ్పడుటకు మహారాష్ట్రులు దృఢసంకల్పులై యున్నారనియు తీర్మానింపబడెను.

ఈఉద్యమముగొక అధికముగ విరాళములు ప్రోగుచేయబడినవి. భాండేషి, మధ్యపరగణాల మహారాష్ట్రములనుండి కాంతిసైనికులు ముల్లీపేటకు వచ్చుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి నోటీసులు హింసల్యుఅధికముగనున్నను సత్యాగ్రహోద్యమవ్యాపకమునకు విజయమునకు పాటుపడ దృఢసంకల్పము గావించుకొని ముల్లీపేట సత్యాగ్రహులంతపమునందు సమావేశ మగుచున్నకాంతి సైనికులసంఖ్య వివరముఅధికమగుచున్నది. తాతాకంపేనివారుతి ప్రభుత్వమువారును యావిజయముల నన్నిటిని గమనించుట యుక్తము. దీనిని చక్క-పరచుట కిష్టపడిని వారి కవకాశము లందు. (బొంబాయి క్రాంతికళ).

బొంబాయి నగరమునందు ఫిల్లిప్సు అండ్ కంపెనీని చాలించ వలసినదని వాటాదారులలో నధిక సంఖ్యాకులు ఒక అసామాన్యసభలో తీర్మానించిరి.

ఏప్రిలు 18 వ తేదీని అంగ్ల దేశపు తపాలాను దీక్షికోని బంజులుదేరిన "ఫెల్టా" అను నావనిన్ను ఉడయము బొంబాయి ఒడతపు చేరెను. అడ్మిర్ల ధాంసకా రానావలో బొంబాయికి వచ్చిరి.

ఏప్రిలు 15వ తేదీని బొంబాయినుండి బంజులుదేరిన మొంజు స్తీమరు "ఈజెప్టు" 29వ తేదీ కనివారమునాడు మార్సేయి చేరెను.

వేశ్యాసంఘ సంస్కారము

హైదరాబాదు-చక్కవో

ಶ್ಯ ಲಿ

రామ త్రి ల క మ్మ.

శైవులను అధికారులు భయపెట్టటం.

వికాశపట్టణంపట్లా భూ శిం తోట బాతీయోపసంఘం
కాశ్యపర్యులకద్ద శిద్ధమఃట్టలు దొరకునని ఒకప్రకటన కాన
వచ్చుచున్నది. తత్ఫలితముగా ననేకులు మాపేర నుత్తరములు
వ్రాయుచున్నారు. ఈప్రకటన కార్య గను సంఘమువారిది
కాదు.

నిజమునకుమాత్రము యిక్కడే ఖద్దరుప్రోత్సవము రా॥ శ్రీ
 ధైర్యుణ్ణా సా హేమబు గారిచే నిర్వహింపబడుచున్నది. ప్రస్తుతము
 కార్యగణనంఘమును, ఖద్దరు ప్రోత్సవము బహుళలో నొకగది
 లోనే యున్నది. కాని ఆప్రోత్సవమును కార్యగణనంఘమున
 కును ఎట్టి వ్యవహారసంబంధమును లేదు. కార్యగణనంఘము
 ప్రధానకార్యదర్శిగ నుండిన యు॥ రా॥ శ్రీ ఆచార్యుల జగన్నాథ
 రావు పంతులుగారు ఈ ఖద్దరుప్రోత్సవలో నొక మేరువొడ్లరు
 (వాటాదారుడు) ఆయన నిష్పన్ను ఏకారణములవల్లనో తమ
 కార్యదర్శి పదవికి రాజీనామా నిచ్చివేసినారు. మిగిలిన మాకు,
 ఎట్టి సంబంధమును వైప్రోత్సవతో లేదు, లేఖకు లీమిద నేరుగా
 ఖద్దరుప్రోత్సవ వాటితోనే యుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుప
 ప్రార్థితులు.

కాంగ్రెసు సామ్రాజ్యం, అనేకములగు నీ ప్రత్యుత్తరములను, ప్రజల బాధ్యులమైన మాకు, వెచ్చించుట ఉచితము గాక పోవుటచేత భక్తికాముఖమున తమకు యథార్థమును నివేదించుకొనుచుంటిని.

ప్రకటనా జనికమైన కనోహను ప్రజలు మనస్సులనుండి
పాపదోహంబు కించదూరము చేయవలసి వచ్చినదలచు భద్దరు
సోయ్యవారు మమ్ము క్షమించుదురాక!

భాగంకోట } వదాది సీతారామాంజనేయులు
 ౨౦-౪-౨౨ } కాంగ్రెసు సంఘ కార్వడర్ని

నర్సాపురం తాలూకా జాతీయోపసంఘము

ది 28-4-22 న స్వామివరం గాంధీ ఆశ్రమములో తాతా
కా బాతీయోపనంఘసభ, కార్యనిర్వాహక సభ శ్రీయుత పేరి
పల్ల సుబ్బాకాజుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై కావించిన
ముఖ్యతీర్మానములు:—

1. స్వదేశీకృత్యముల అభివృద్ధి నిమిత్తం, నర్సాపురంలో
 ఉద్భవ నిలయము నేర్పాటుచేయుట మామిడిపట్టణాది జిల్లా
 సంఘముద్వారా తెచ్చి ఏర్పాటుచేయించి గ్రామములకు ప్రచార
 కులచ్యారా అందజేయుట, తాలూకాలో ముఖ్యప్రదేశముల
 యందు తయారగు బట్టి నర్సాపురం కార్యగ్రామ సంఘ కార్య
 లయమునందు నిలవచేసి అమ్మించుట. (కా. ని. వర్తమా).

2. ఈ తొలూకాలోని ఆరు ఫిర్యావులలోను ఆరుగుడు ప్రచారకలను సెల 1 కి ఖర్చులతో సహా రూ.2500 వేతనముపై నియమించుట.

ప్రచారము:—1 పోమర పేరాజుగారు 2 పెన్ద్యత్తు
అప్పలరాజుగారు (ఫిర్కా పోమర దిగవట్టు), 3 ఆళ్లకొ
నుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు, 4 తెలచేటి బులెయ్యగారు (కచటం
పెనువట్టు) 5 ఓనూరి నరసింహమూర్తిగారు 6 జోన్నల
అప్పల రామమూర్తిగారు (మొగలట్టునర్సాపురం) (కా.వి.నర్దను)
తాలూకా సంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి జోన్నల అ
ప్పలరామమూర్తిగారు తాలూకాయందంటను సంచారము
చేసెదరు.

3. రాబోవు తాలూకా జాతీయోద్యమసభ పోడూరు లో జరుపవలెను.

సర్వాత్మరం } భాస్కర గోపాలకృష్ణమూర్తి
29-4-22 } తాలూకా సంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి

పాఠకొండ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

పాలకొండ తాలూకా క్యాంపును క్యాన్సిల్ చేసినట్లు
సభ్యుల ఏప్రిల్ నెల 25 న తేజిన సలహామూలకముగా జరిగిన
సభ గావించి బుద్ధభగిని గూర్చియు క్యాంపును సభ్యుల
గురించిన కొన్ని తీర్మానముల గావించిరి.

ఈతాలూకా కార్యదర్శులు ముగ్గురున్న వరికొండ
మంది ప్రచారకులలో ఖద్దర భరించుటను గూర్చియు కాంగ్రెసు
సభ్యులను చేర్చుటను గురించియు సంగార, విటివాడ, పాల
మెట్టి, వంగర శీతారాంభూం, వడ్డివలస, వీరఘట్టూరి, రుకిం
మొదలగు గ్రామములు తిరిగి ప్రచారము గావించి సభ్యులను చేర్చి
సంఘముల ఏర్పాటు గావించితి. మాతాలూకా కాంగ్రెసు
కార్యదర్శులు విటివాడవంటి బ్రాహ్మణ ఆగ్రహారములో భూ
జనము దొరకకపోయిననుగూడ యెండలకు దీర్చియు ప్రచార
ము గావించినందులకు వంద నీయలు. ఈతాలూకా సంఘసభ
మేయి 15 వ తేదీని నీలంపేటలో జరుగును. — ఒక విశేషము

వేద్యాసంఘ సంస్కారము గూర్చి శ్రీచరిత్ర యామిని పూర్ణ తిలకమృగాని ప్రయత్నములు పుత్రికాముఖమున చదివి యున్నాను. చెన్నపురిలో ఆధ్యాయునందు దర్శి చంచయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద కొంతమంది సభ కావించి వేద్యాసంఘ సంస్కారము గూర్చి కొన్ని తీర్మానములు కావించి అది యాచరణయందు పెట్టు సర్వాధికారము తిలకమృగానికి యిచ్చి నట్లును, ఆమె యిటీవల ఏలూరునందు ఆందుకొరకై చందాను వసూలుచేయుచున్నట్లును కానవచ్చుచున్నది. ఈమె చేయు ప్రయత్నములు మిగుల క్లృప్తములుగానే, కాని ప్రస్తుతసంస్కార సమస్యలు స్వయంకే క్రిందే సాధారణదీక్షయన్నవనుట దేశపరిస్థితులు గమనించిన వారికి విధితమగుచున్నది. ఈ సుఖము నందు పెద్దలైనవారు, పలుకుబడిగలవారు ఏకాగ్రణముచేతనో యంతవత్ సుంఘపురిభిన్నానికి గట్టి ప్రయత్నములు చేయబడనున్నారే, అంతమాత్రమున వారి సహాయము నపేక్షింపక ప్రత్యేక మొక వ్యక్తి యిట్టి దుర్భరకార్యమును నిర్వహింప బూనుట అసమంజసము. చెన్నపట్టణములో ఏమూలనో ఒక సభచేసి కొందరకు యువకులు గావించిన వేద్యాసంఘ సంస్కారణతీర్మానములు మిగుల పరిహాసాస్పదముగ నున్నవి. ఈ కార్యమునతయు సెరవేర్చుట కొక స్థాయిసంఘము సేర్పాటు చేయుటగాక నలుగురు కలసి కార్యభారము నెత్తిపొడవేసి కొనుటగాని లేక కేవల మొకరిని అంతపనియుచేయుట కేర్పాటు చేయుట వింతను కొల్పుచున్నది. ఇట్లు వ్రాయుటచే నీ సీమము ప్రయత్నమును నిరసించుచున్నానని ఎంతమాత్రము తలంపజనదు. ఈ సంఘ శ్రేయస్సును వోరువారు ఇంకను పెక్కుమంది కలరు. నలుగురు ఒకచోట సమావేశమై జయప్రథముగా నెఱవేలు ఒక కార్యక్రమము సేర్పాటుచేసి దాని నమలులో పెట్టవలసియున్నది. పుత్రిక సెలవోట్టునూప దివ్యముగానున్నది. ఆశ్రమము నెలకొల్పిండువలన ఎంతమందికట్లులు తమవిడ్డల నచ్చటికి బంపదలతురో ఊహింపవలసియున్నది. సంస్కార పరిత్ర సందేశమును ప్రతి గృహమునకును కొనిపోవలయును. దీనిని గురించి ఎక్కువ ప్రచారము జరుగవలసియున్నది. సాధక సాధకములన్నియు చక్కగా నాలొచించి తిలకమృగాయ సంఘశ్రేయోభిలాషులతోను సంఘమునందుండు పెద్దలతోను సంప్రతించెదరని నమ్ముచున్నాను

భాస్కర గోపాలకృష్ణమూర్తి
సర్వాధికారు.

దువ్వభిర్కా కాంక్షైశ్చ సుసంఘము

(పశ్చిమగోత్రావధి జిల్లా తహసీల్దార్ తాలూకా)
ఏప్రిల్ 18, న తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ముద్రించిన
వివరములు గాక తిరిగి యీ తేదీవరకు యీ ఫీల్డ్ లో వసూలు
చేసిన టిక్ స్వరూపాన్ని వివరములు.
దొంగ గాదుముఖా:—

యందుకూరి వాల్మీకీదత్తు ప 118-0-0
యితర సంచాలు 84-0-0

200-0-0
12-0-0

రావిపాడు ,,

పద్యములో కళా తాతకామగారు అనే
నగసింహరాజుగారి యుంటిలో వివాహకాలమందు
కట్టుముగా యిచ్చినవి. 8-0-0

220-0-0

అంతిమశ్శిరస్సలస్థి వస్త్రములు జేసిన వివాహములు
తరువాతశ్శిరస్సాః—చిలకపూదు గ్రామము.
అంతిమశ్శిరస్సాః—చిలకపల్లి అగ్రవాసములలో అగ్ర

హరిసులు.	40-0-0
తదితర చందాలు.	14-8-0
మొత్తం.	54-8-0

28-0-1
79-8-1

7 మేము తేదీని యాఫీర్కా కార్వగను సభ్యుల సమ
వేశము దున్నగ్రామములో జరుగును, గ్రావున ఆతేదీ యా
ర్కా-గ్రామాదులలో నుండి యా సంఘమునకు ఎన్నుకొ
నబడిన సభ్యులు కచ్చక రావలెను, ఆనాడే కార్వనిర్వాహక సమ
వేశము జరుగును. ఈ సభలో యింతవరకు వసూలు అయ్య
చంచాల వివరములును 50 చాప్టరులతో పేర్లుపెట్టి యొక
ఖద్దరుడిపోను సెలకోల్పుచును గురించి అలోచించుచును గ్రావు
కమిటీరప్రోత్సాహముగూడ రాకోరుచున్నాము. (కార్వదర్శులు
వరా:— ఈ ఫీర్కాలో నగుచుండు వివాదములన్ని
టిలో ఖద్దరుపత్రములనే వాడుచుండుట చాల ప్రశం
సీయముగా నున్నది. ఇకను ముండు కాబోవు శుభకార్యము ల
దుకూడ ఖద్దరునే వాడవలెననియు, తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి అట్లు
శుభకార్యములందొ కట్టుముల యాఫీర్కా సంఘమునకు ప
పించవలెననియు కోరుచున్నాము.

దువ్వ } శనివారపు సుబ్బారావు
 29-4-22 } తేతలి సీతారామయ్య
 సమస్త కార్యదర్శులు

శ్రీ తిక్కన విద్యాలయము,

గుంటూరు

ఈ నిలయము 1911 సం॥ నాటినుండి అభివృద్ధిగాంచుచున్నది. గృహనిర్మాణమునకుగాను నిలయస్థలములో నొక రంగు ము॥ రా॥ శ్రీ దేవీరాజు సాంబశివరావు వరప్రసాదరావు గారు తమ స్వంతస్థలమునుండి 160 చ॥ అ॥ అచితముగా నొస గిరి. ఇంద్రులకు వా రెంతయు వందనీయులు.

భవనిర్మాణమునకు వనూత్తరవిరాళముల వివరము-

గుంటూరుహిందూనాటక సమాజమువారి "చిత్రనళియ" ప్రదర్శనము-రూ॥-161-8-0; శ్రీస్వరాజ్య సాధన నాటక సమాజ వారి "స్వరాజ్యరథ" ప్రదర్శనములు-రూ॥-62-2-9 మ-రా-శ్రీ పొ॥ లక్ష్మయ్యగారు రూ॥-25; ఆర్. శంక. వి. జానకిరావుగారు రూ॥-100; ఆ. వెంకట్రామయ్యగారు- రూ॥-25; మా॥ వెంకట్రామయ్యగారు- రూ॥-30; పి॥ అంజనేయలుగారు- రూ॥-30; అచిది నారాయణరావుగారు- రూ॥-20 చ॥ నరసింహరావుగారు- రూ॥-25; దే॥ రామరావుగారు- రూ॥-30; కో॥ వెం॥ సుబ్బారావుగారు-రూ॥-6; పొ॥ పాపయ్యగారు-రూ॥-10; దూ॥ నరసింహంగారు-రూ॥-10; పు॥ శ్రీ నివాసరావుగారు- రూ॥-10; మా॥ వెంకటసుబ్బయ్యగారు- రూ॥-10; దే॥ మానుమంతరావుగారు- రూ॥-20; యస్. వేపాగారు- రూ॥-10; పి॥ లక్ష్మీనరసింహంగారు- రూ॥-10; నరసింహరావుగారు- రూ॥-30; జూ॥ వెంకటరత్నంగారు (ప్రస్తుతం) రూ॥-10; కాశీపతిరావుగారు రూ॥-15; డి॥ సర్వోత్తమరావుగారు రూ॥-1; అ॥ సీతాదత్తరావుగారు రూ॥-10; ప॥ అనంతరావుగారు (సాతులూరు) రూ॥-20; అభిమాని ను 10; పిల్లారలో ఒకరు-రూ॥-15; కె. వెంకటరావుగారు రూ॥-10; కృష్ణసాదనరావుగారు-రూ॥-25; యే. యాచమలగారు- (కమ లాపురం)-రూ॥-5; అ॥ లక్ష్మీనారాయణరావుగారు-(1 వదనా)-రూ॥-10; కె. యస్. నారాయణరావుగారు(తెనాలి) రూ॥-10; కె. యల్ నాయుడుగారు-రూ॥-10; పి. వి. యస్. రావుగారు-రూ॥-5; ఆర్ యం. వి. యస్. రావుగారు- రూ॥-5; పి॥ శివరామయ్యగారు- రూ॥-10; పొ॥ వెంకటరత్నంగారు రూ॥-10. ము॥ రామరావు గారు- రూ॥-19; గొ॥ వెం॥ శ్రీనివాసరావుగారు- రూ॥-10; అ॥ నారాయణమూర్తిగారు- రూ॥-2; పు॥ సుబ్బారావుగారు- రూ॥-5; కె. కె. రాజారావుగారు- రూ॥-10; కో॥ కోటిలింగంగారు- రూ॥-5; (1 వదనా); లక్ష్మీరాజు సోదరులు-రూ॥-5; వి. రంగచార్య లుగారు రూ॥-5; గుం॥ చిన సుబ్రహ్మణ్యంగారు- రూ॥-5; ని॥ సు బ్బారావుగారు- రూ॥-5; యా॥ రాధాకృష్ణయ్యగారు- రూ॥-5; ము॥ సాంబయ్యగారు- రూ॥-5; అ॥ కేశవాచార్యులుగారు- రూ॥-5; క॥ నరసింహరావుగారు- రూ॥-5; గొ॥ సుబ్బారావుగారు- రూ॥-5; సం॥ వెం॥ శుబ్బారావుగారు- (1 వదనా) రూ॥-5; చిల్లర వనూ లు- రూ॥-25-5-3; మొత్తము వసూలు. రూ॥-587 లు.

వాగ్దానములు

ము॥ రా॥ శ్రీ. చ॥ నరసింహరావుగారు- (వసూలుగాక)- రూ॥-25; పొ॥ పాపయ్యగారు (వసూలుగాక) రూ॥-15; యస్. వేపాగారు (వసూలుగాక) రూ॥-20; ఆర్. యం. వి. యస్. రావుగారు (వసూలుగాక) రూ॥-5; కో॥ వెం॥ సుబ్బారావుగారు (వసూలుగాక) రూ॥-9; గొ॥ సీతారామయ్యగారు- రూ॥-50; అ॥ హర్యనారాయణరావుగారు రూ॥-20; అ॥ లక్ష్మీమోహన్ గారు- రూ॥-19; అ॥ వాసుదేవరావుగారు-రూ॥-10; పి. వి. యల్. యల్. రావుగారు- రూ॥-10; కా॥ తిరుమలరావుగారు- రూ॥-15; అ॥ రామచంద్రరావుగారు- రూ॥-20; ఇ॥ రామరామ్రావుగారు-రూ॥-10; మా॥ భవనారాయణ గారు- రూ॥-2; జె॥ రాఘవరావుగారు (నర్సారావుపేట) రూ॥-10; పి. వి. శేషగిరిరావుగారు- రూ॥-5; పొ॥ పురుషోత్తంగారు. (బందరు) రూ॥-25; యస్. యస్. ఆర్. మూర్తిగారు- రూ॥-10; కో॥ రాజేశ్వరరావుగారు రూ॥-5; గొ॥ వెం॥ వీరరాఘవయ్యగారు- రూ॥-5; జే॥ వెం॥ శివావధానులు గారు- రూ॥-5; చుం॥ మానుమంతరావుగారు- (తెనాలి). రూ॥-5; పి. వెంకటచలంగారు- రూ॥-5; వె॥ సి. రూ॥-310 లు.

మాయాద్వయమునకు తోడ్పడినవారందరకు వందనము లు నర్పించుచున్నాము. భవనిర్మాణమునందు ఇప్పటికి సగ ము మాత్రమే పూర్తయినది. కష్టపూర్వక నాటకము తిక్కన సోమయాజీజ్ఞాపకారమై నిర్మించబడుచున్న యీ నిలయభవన ము సంపూర్ణముగ కంకన సహాయము కావలసియున్నది. భాషాభిమానులెల్లరు తోడ్పడ ప్రార్థితులు- విరాళములు కార్య దర్శక పంపిన చేయవలెను.

శ్రీ తిక్కన విద్యాలయము, } మా॥ వెం॥ కృష్ణమూర్తి }
గుంటూరు- డి. 28-4-1922 } కార్యదర్శి-

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోపసంఘము యొక్క నివేదికము

జనవరి 1 తారీఖులగాయతు 1 ఏప్రిల్ వరకు జమాఖర్చులెట్లు.

అయిదముల పేర్లు	జమ	ఖర్చు
కార్యస్థానములో నిల్వ	125-2-11	71-8-8
ట్రస్టీ గారందగ్గర	19528-13-5	10528-13-5
కోశాధిపతిగారందగ్గర		18027-2-0
పోస్టేజీనిల్వ		4-0-6
తలకునిధి (సామాన్యనిధి)	2245-14-0	
డిబ్ (ప్రత్యేకనిధి)	519-13-0	
రాష్ట్రసంఘసభ్యులచందా	15-0-0	
డెలిగేట్లజీ	432-0-0	
వ్యవస్థలదగ్గరనుండి విల్లుదాఖలా		
జమము	417-15-0	
పుస్తకములు	19-3-0	
అఖిలభారతవిరాళములు	15105-3-0	10453-4-0
బహుజనిధి	3038-8-0	
పోస్టేజీ తంతలు	155-15-0	151-14-6
ప్రయాణపుఖర్చులు		418-3-3
కార్యస్థానపుజీతములు		393-4-0
అచ్చు		1371-2-0
కార్యస్థానపుఖర్చులు		190-3-0
	41,604- 7- 4	41,604- 7-4

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘముయొక్క

మార్చి నెల 1922 సం॥ రం ఆవర్త

కార్యస్థానములో నిల్వ	142-5-8	71-8-8
పోస్టేజీ నిల్వ	2-13-3	4-0-6
ట్రస్టీ గారందగ్గర	13428-13-5	10528-13-5
కోశాధిపతిగారికద్ద		18027-2-0
లోగడ పశ్చిమకృష్ణా జిల్లా సంఘమువారికి యిచ్చిన అప్పు రూ 995/- మింజు మరణము		530-0-0
అడిటరు శ్రీ॥ నారాయణ మూర్తిగారి విల్లు దాఖలా జమ		116-3-0
అధ్యక్షుడుగారితో కూడా ప్రయాణము చేయుటకు భా॥ సుబ్బరామయ్యగారికి ఖర్చులకెడ అడ్వాన్సు		100-0-0
పోస్టేజీ, తంతలు	21-12-0	20-8-9
ప్రయాణపుఖర్చులు		153-12-0
కార్యస్థానపు జీతములు		210-0-0
కార్యస్థానపుఖర్చులు		27-0-0
హిందీ ప్రచ రం, కావ్యపండి		116-4-0
అఖిలభారత విరాళమునుండి కాతవరం పరిశ్రమలయ మునకు పంపినది		5000-0-0
అఖిలభారత సంఘమునుండి దత్తవండలములకు పాప నివారణార్థము యిచ్చిన విరాళము		14983-10-0
నాన్యాయాదుల గౌరవపేత నము ల్లి బహుజనిధి		3038-8-0

మొత్తము.	32254-1-4	32254-1-4
----------	-----------	-----------

ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోపసంఘ కార్యస్థానము, గుంటూరు, 29-4-22, } న. ల. నరసింహారావు, కార్యదర్శి.

వెంకటగిరిటవుతో ఆర్. వి. యం. హై స్కూల్ ప్రాతవిద్యార్థుల సంఘముయొక్క మూడవ వార్షికోత్సవము 14-5-1922 న వెంకటగిరి టవుతో హాల్ లో జరుపుదును. కనుక ప్రాతవిద్యార్థుల లంగర చందాలను సెక్రటరీగారికి పంపి సదరు కార్యమును సెరవేట్టుదురని ప్రార్థించుచున్నాను. కార్యదర్శి.

ఆదిహిందూ సంఘనిధి విరాళములు

	రూ.	అ.	పై.
రావుసా హెబు టి. జె. సాపన్న గారు బెల్లూ	200	0	0
వి. టి. కృష్ణయ్యగారు హైదరాబాదు	200	0	0
యం. ఆదెయ్యగారు హైదరాబాదు	100	0	0
గోవులపాటి నాగేశమయ్యగారు	100	0	0
డాక్టర్. మక్లయ్యగారు	100	0	0
హరిరాంగారు అమరావతి	50	0	0
డాక్టర్ మల్లయ్యగారు రాయపూర్ కలకత్తా	50	0	0
జిట్టి నరసింహంశెట్టిగారు	50	0	0
జిట్టి రామయ్యగారు అకోలా	50	0	0
లాల్ జీ దీప్ జీగారు హైదరాబాదు	100	0	0
సోదే వెంకయ్యగారు	50	0	0
డాక్టర్ రాజన్నగారు అకోలా	25	0	0
పోకల రాజలింగంగారు అమరావతి	25	0	0
శివరామయ్యగారు	25	0	0
గురుకుల శరణంశుగారు హైదరాబాదు	25	0	0
ముత్యాల పరావశంగారు	20	0	0
రాజగోపాలగారు ఇంగోలీ	15	0	0
తోంబది శివరామయ్యగారు నెల 1 కి రూ 1 0 0 చొ॥	12	0	0
సుబేదారు, యే. వెంకటనర్రయ్యగారు	15	0	0
లక్ష్మీకాంతంగారు పూనా	10	0	0
వి. దామోదరం అమరావతి	10	0	0
మేరుగుజుల్లి రాజన్నగారు	10	0	0
వి. టి. శర్మయ్యగారు వెహార్	10	0	0
గోవుల చెన్న కేశ్వరుడుగారు హైదరాబాదు	10	0	0
బోలా యెతిరాజులుగారు	10	0	0
సంజతి శివరాజయ్యగారు	10	0	0
వెన్నకొనీఫాయి మున్సి రామ్ గారు అమరావతి	10	0	0
వెంటు ముర్తయ్యగారు	10	0	0
డి. రాజగోపాలంగారు	10	0	0
ఈదులగంటి వెంకటస్వామిగారు	10	0	0
టి. పి. రామస్వామిగారు	10	0	0
జతుల వెంకట్రామయ్యగారు	10	0	0
కొండే బసవయ్యగారు	5	0	0
యమ్ వెంకట్రామయ్యగారు	10	0	0
గాళ్ల కృష్ణస్వామిగారు గోలకొండ	10	0	0
పాళ్లం చంద్రయ్యగారు అకోలా	5	0	0
సారథి రామస్వామిగారు అకోలా	5	0	0
రాజనాల లక్ష్మీపతిగారు	5	0	0
పి. క్షీర్తనారాయణంగారు యూట్యూల్	5	0	0
యమ్. తారయ్యగారు నెల 1 కి	5	0	0
దువ్వల చెన్నకృష్ణయ్యగారు	5	0	0
సెమలికంటి వెంకటరత్నంగారు	4	0	0
యమ్. వీరప్పగారు ఇంగోలీ	5	0	0
దొడ్ల క్రేష్ణస్వామిగారు	4	0	0
బిట్టి చెన్నయ్యగారు	4	0	0
తాళం చంద్రయ్యగారు	5	0	0
రువ్వల ధర్మపురి	5	0	0
కమటం చంద్రయ్య	8	0	0
విరాళముల మొత్తం. రూ.	1500	0	0

ఇంకను తమ శక్తికనుసారము స్వసంఘోన్నతికై విరాళ ముల నొసగినవారును గుప్తదానముల నొసగినవారును గలరు.

శ్రీ మారుతీ మోతేహాలు. బెజినాద 24-5-22 గురువారము

చింతామణి పరితానాటకము శ్రీకృష్ణవిలాస సభ - కాకినాడ. శట్టు:—రూ. 3-0-0, 2-0-0, 1-8-0, 1-0-0, అ. 0-8-0 (40) K. సూర్యప్రకాశ రావు, కార్యదర్శి.

లక్ష్యపురపుటేదీలు

దైవారాధన కథ్యంతరములు

శ్రీకృష్ణనిపటమును తీసివేయుట

లక్ష్యపురము, ఏప్రిల్ 28:— లక్ష్యపురక జిల్లాచేజి సాలలోజరుగు విషయములు పాఠశాలకు నున్నవి. రాజకీయశైలిలమతారాధనహక్కులకు, తెలుసు నూపరంబెండెంటుగు తెల్ల నెంట్లు కన్నకై మెంట్లు భంగము కలిగింప నున్నవని చెను. ఒక స్వామిలవారు శ్రీకృష్ణవిగ్రహమును జెయింగడకు తగిలిచియుండెను. ఆవిగ్రహము నూడబెరకవలసినదని యుత్తరువు చేయబడెను. ఈజయమున కుప్పొంగి ఇంకొకదినము శ్రీకృష్ణని హము మరియొకదానిగుడ తీసివేయ నాజ్ఞాపించుడెను. ఆవిగ్రహము, తామరార్థిండుదేవుని దనియు, తీసివేయుటకు వీలులేదనియు ఇరువురు రాజకీయనిర్బంధితులు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. నూపరంబెండెంటు మహమ్మదీయ తెలులరు నొకనిపిలిచి విగ్రహమును లాగి వేయుమని యుత్తరువు చేసెను. కాని ఆతడు మంచివాడైనందున ఆపని చేయక తప్పించుకొనెను. హిందూసేవకులు తగు క్రైస్తవవాణిజ్యి యావేళమునకు లోబడి యుత్తరువుప్రకారము నడచుటకు నిరాకరించిరి. కాని నూపరంబెండెంటు ఆంతమాత్రమున నిరుత్సాహము జెందలేదు. మంచి వాడనియు, ఒకరి జోలికి వచ్చువానిగాడనియు వెనుకటి నూపరంబెండెంటులచేతను, క్లక్కుమెంట్లు చేతను గూడ పేగు పొందినట్టియు, సుత్రులైన నర్దిపి 'కేటు' పొందినట్టియు శ్రియులే సి. ఎస్. రంగయ్యల నూపరంబెండెంటు కద్దకు వెళ్లి ఆతడు మతవిషయములందు ప్రవేశించుట యనుచితమనియు హిందూవు లారాధించు శ్రీకృష్ణుని విగ్రహమును పరిభవించె ననియు నెయ్యదిగ చెప్పెను. రెండుదినములు గుసగుస లేమియో జరిగిన పిమ్మట శ్రియులే రంగయ్యకు నెంట్లలోజయులులో ఒంటిరి గదిలో నుంచిరి. ఆతనితోడి నిర్బంధితులు మిత్రులతో గాని బంధువులతో గాని యింక రెండుమూడు మాసములవరకు మాటలాడు హక్కును గోల్పోయిరి. పూర్వము వారమున కొకమా రీయవకాళ ముండెడిది విగ్రహమును గోడకు దగిలించిన యుత్తరువు యుక్తులను ఫిజాబాదు తెలులకుమార్చి వారికుండిన హక్కులను తీసివేసిరి. కృష్ణభగవానుని నేవచేసినందులకు శ్రియులే రంగయ్యకు తమకు ప్రాప్తమైన స్థితికినిరుత్సాహముచెందక సంతోషమునున్నారు. ఈమతవిషయమై ఆతనితోడి నిర్బంధితులుగూడ ఎట్టికష్టములు గలిగినను అనుభవించుటకు సంసిద్ధులుగనున్నారు.

భారత కారాగృహములను సరకముతో పోల్చివుడు, కర్నూల్ వెజ్మిడ్లు ఆతిశయోక్తిపలికనని కలంచుచుంటిని. కాని యాకథయంతయు జూచితరువాత, దైవారాధన కథ్యంతరము గలగునది సరకమునందే యిది యెంచుచున్నాను. రాజకీయ నిర్బంధితులు దైవపూజ చేయవచ్చునా లేక తొంగలవలె సామ్యుశ్చరస్థులవలె నేవిహక్కులేమండ నుండవలసినదోవిగ్రహారాధనయే మనము ఖ్యా రాధనయని నేను వాదింపను. కాని మనమతాచారములలో

ప్రవేశించుట కెవరికిని హక్కులేదనియే నాయభిప్రాయము. నాకు రామకృష్ణభగవంతునిస్వామి మఠివారి నొరిగిజూపి నూరు విగ్రహములనైనను తీసివేయవని వివేకానందస్వామి పలికియుండెను. శ్రీరామకృష్ణ భగవంతుని విగ్రహారాధనముల మన భక్తులందరి కనుగొనెను. పాపి నూపరంబెండెంటు వలె మనము ఆలోచించుటలేదు. ఆతడు భారతదేశమునందు పడునైనను సంవత్సరములకు వైగానున్నాడు. ఉండినను హిందువులకు శ్రీకృష్ణభగవానునియందు గల గౌరవమును భక్తిని కనుగొనజాలకున్నారు ఇంకొక విషయమును గూడ యిచ్చుట వ్రాసెదను. ఈకథ జరుగుటకు ముందుదినము ఒకతోడి నిర్బంధితుడు గాంధీమహాత్ముడు ఆలీసోదరులపటములను ప్రేలాదచేసియుండటంబు జూచి శ్రియులే రంగయ్యకు ఆలీసో నిట్లుచెప్పెను. "అయ్యా, అపటములను అట్లు తగిలించవలదు. నూపరంబెండెంటుభావము మీకు తెలిసియే యున్నది. ఆతని కిదిరాజకీయ ప్రదర్శనముగ తోచి వానిని తీసివేయును. మూఢుడొకడు పూజ్యునిగురూరి ననమానించుట నాకష్టములేదు. కాని శ్రీకృష్ణుని విషయ మట్లుగాదు. శ్రీకృష్ణుడవతారపురుషుడు. శ్రీకృష్ణుని గాంధీమహాత్ముడుగూడ యారాధించును. శ్రీకృష్ణుడందర యనమానమునకును లోబడనివాడు. ఆతడందరను ప్రేమించును. అందరకును సహాయము చేయును. రాజకీయములకన్న ప్రేమాప్త సుగునుతమనకై ప్రాణముల నైనను అర్పింతము."—హిందూ.

గాయకజనానందదాయనీ 2వ వార్షికోత్సవము 1922 సం॥ cell మే 7, 8, 9, 10 దీలను మ॥ రా॥ గిడుగు వెంకట సీతావతి పంతులు బి.వి.ఎ.టి. గారి ఆధ్యక్షతన పోలవారి జరుగును.

భూమి, చుద్యము ఆరణ్యములమీద కస్తులను వసూలు చేయునపుడు ఇకమీదట తెంగుపూరు, చిటలూరుగ్ నుండలములలో ఒకరూపాయకు ఒకఅర్ధశాచొప్పున విద్యాపన్నును దండవలసిట్లు మైసూరు ప్రభుత్వమువాకు ఏప్రిల్ 28వ తేదీని అజ్ఞాపించిరి. ఈ ద్రవ్యముతో 1921 వ సంవత్సరపు విద్యా సంస్కరణముల విధానము కార్యాచరణలో పెట్టుబడును.

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిఅర్దరులు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పక గావించవలెనని కోరుచున్నాము. ఆం॥ ప॥ వ్యవస్థాపకుడు.

"తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము." మీరు ఇట్లుకడలకనే తెలుగు హస్తలెఖనము నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. వివరముల క్రింది చిరుగామాకు కార్డు వ్రాయండి! (13) ఇకాఫర్వేమక బ్యూరో, కాకినాడ.

నోటీసు

63

నూజివీడు జమీయిలాకా గొల్లపల్లి యచ్చేటునకు హక్కుభుక్తములు గల ఈక్రింది పెద్దాల్లు దాఖలా యాన్తి 10-5-22 తేదీన సాయంత్రము 3 ఘంటలకు సదరు యెచ్చేటు జమీందారుగారు ఖుద్దున గొల్లపల్లిలో వేలము వేయించడము మూలకముగా విక్రయించబడును. గాన వలయు వారు ఈక్రింది చిరునామమునకు విచ్చేసి పాటయందు విజయముపొంద ప్రార్థితులు. మాకు తృప్తిగా ధర రాబట్టినట్లు తోచినయెడల అట్టివారికి క్రయధనం మీద 100-కి రూ 1-0-0 చొప్పున కమీషను సదరు దస్తావేజు దిజస్తరు చేయు కాలములో యివ్వబడును.

పెద్దాల్లు

I శ్రీ అమ్మగారి తోట యనబడే నూజివీటి పురమునకు తూర్పుగా యుండు తోట విస్తీర్ణం 24—0 యకరములు యిది నివేశనస్థలములకు పనికివచ్చును. యిందులో సుమారు రెండు యకరములు స్థలము అస్సారాపు కులోద్భవల తిరుపల్లిలు యున్నందున మినహాయించడ మయినది.

II అగిరిపల్లి నూజివీడు రోడ్డుమీద యున్న కృష్ణవిలాసము (వీరోజితోట) యిందు మామిడి చెట్లు గలవు. శావియున్న గలదు. ఈ తోట విస్తీర్ణం 49—0 యకరములు.

N. B. ముందుగా తెలిపిన, వలయు నసతులు యేర్పరుపబడును.

గొల్లపల్లి యెచ్చేటు హుజూరు ఆఫీసు, గొల్లపల్లి. శ్రీమన్నారాయణ అప్పారావు బహదూర్, జమీందార్.

For Sale Overland.

వెలతక్కువ. శ్రేష్ఠమైనవస్తువు.

మోటారుకారు, మాడెల్ co. American Car స్టీమరు మోటారుగా నడచుట వంటిది. ఇప్పుడు ప్రస్తుతం దొరకనటువంటిన్ని, సదరు మోటారుకారు, మాడెల్ 90 ఓవర్ లాండు యూక్రింద అడ్డెసు వారివద్ద విక్రయమునకు వున్నది. నలయువారు యూక్రింద అడ్డెసువారికి వ్రాసి విచారించ కోరెదము. (17) బుద్రినారాయణ సూర్యనారాయణ, గంటూరు ధరంవారు, గంటూరు.

ది ఇన్ డెపెన్ డెంటు

ప్రేడింగు కంపెనీ 75-ఫోర్టవీధి, బొంబాయి. మాది, నూలు, బంగారము, వెండి, కాయభాగ్యములు మున్నగువాటిలో వ్యాపారము నడపుటకు కమీషను పుచ్చుకొని ప్రతిజాగాలోను అమ్మకము చేయునట్టియు కొనునట్టియు ఏజెంట్లు కావలెను వివరములకు జూబు వ్రాయవలెను. (57)

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని (రిజిస్టరు)

తెలుగుటిక తక్షణమే ఈ ఔషధమును వాడెన విషమును తీసివేయుటయేగాక బాధను పూర్తిగా పోగొట్టును. వెల పాకెట్టు రు. 0.8-0 పోస్టేజి 0.6-0, 4 పాకెట్లు కొను వారికి పోస్టేజి ఇనాం. 1 డబ్బా ప్యాకెట్లు 5.0-0. పోస్టేజి ఇనాం.

చిరునామ:—రాజ్యలక్ష్మీకంపెనీ, (5) నెం. 44 నంబులయ్యగారి వీధి, మద్రాసు

నూతనజిల్లి! గొప్పలాభకరమైన అమ్మకము సరసమైనధర!! వివాహములకు సూతన సరకులును వచ్చి యున్నవి. ధరలు మిక్కిలి సరసము. మాదుకొణములో చూచి విమ్మట తక్కిన జాగాలలో చూడండి. బెనారిస్, కాశీ సరిగ చీరలు రూ 30 మొదలు రూ 1000 వరకు పలుచిరుసులలో దొరకును. బెంగళూరు, కంచి, కొర్నాడు, కరాచి చీరలున్ను సేలము, మధుర ఈస్థలములనుండి అన్ని వస్త్రములున్ను, 10x6, 8x8, 7x7, మూరలలో ధోవతులును తక్కువ ధరలకు దొరకును. బొంబాయి స్వదేశి స్ట్రోర్సు, 40, 41, 42 రత్నను బజారు, మదరాసు.

అరసూన్ శాంపియన్ షిప్ చాంపియన్ టన్ బంతులు ఆకారము, గుణము, చాలకాలమువరకు బాగుగా నుండుట మున్నగువాటికి పూచీగా నుండుము కె.ఎం.టి. అరసూ, 77, సింగనకెట్టివీధి, చింతాడిపేట, మదరాసు.

వెంటుక లే అందము.

కాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దుశ్చైవతో దుడి రాకముననే త్వరపడుదు. ఉడిచుచుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంటుకలు పాడైపోవును. అంతవరకు రానియవద్దు.

కామినీయా నూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది. వెంటుకల కెట్టి రోగ మున్నను, కరో మాంద్య మున్నను, యిది దివ్యవధము. వెంటుకలు చిట్లుట గాని, గరుడుగ గాని యుండదు. మీ వెంటుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి పట్టువలె నుండి మెరయించుదును. ఈ జోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము. వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు. కామినీయా తలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనది జేయును. కల బుడ్డి 1-కి 2-క రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలాను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మంచి లబ్ధిగా రందరివద్దనున్న, నరకు లబ్ధిగా విరివైన నూడే దొరకును, తేటను, సాగు చేయెట్లు:-

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ,
(125) 155 బమ్మమూడి, బొంబాయి.

మీకు నువ్వన ప్రవృత్తి, తేజ ఆత్మక కావలసినప్పుడు "టెంట్ డిల్ బాక్స్" కు వ్రాయుడు. ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది. అత్యుత్తమైన నుణగుగలది. 1/2 బొట్టు బుడ్డి 1-కి 2-క రూ 2-0-0
1/4 బొట్టు " " " 0-12-0
1/8 బొట్టు " " " 0-8-0
కొన్ని చుక్కలు చేతి చురచుచున్న చుక్కల మిక్కిలి మనోహరమైన వానన చుట్టుప్రక్కలకు వ్యాపించును.

వనోపధిసరస్వరిల్లా
రక్తహీనతను రక్తముయొక్క చరితుక్రితను పోగొట్టుట యందు చేర్చుక గాంచినది. ఖర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తక్కువలె వుండియుగా వుండును. (2978)
విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 ఘననవాడి, బొంబాయి

ముఖ్యగవనింపు.
1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినది.
The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road, Bombay.
ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.
హిందూజాతమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకముగా బహుమతిగా నిచ్చియున్నాము.
జైతని విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును,
జాండు ఔషధ సూపర్ టికల్
వర్మన్
ఆయుర్వేద ఔషధముల జేయువారు (3888) బొంబాయి నెం 13.
ది ఆంగ్ల ఇండిస్త్రియల్ ప్రెడింగు కంపెనీ, పోర్ట్ బ్లెయ్: కాకినాడ.

అమృతాంజనము
తల నెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏ విధమైన నెప్పులను కూడ మా అమృతాంజనము వాడినంత మాత్రమున నయమగును వెల 0-10-0 అణాలు. అమృతాంజనము డిపో. నుదరాసు-బొంబాయి.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము
చంక సంహిత - రసాయన ప్రకరణము
చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము బలము నిచ్చును. కాన, శ్వాసరోగములలో మహావధము. స్వరధంగమును బోగొట్టును. శ్వాసరోగములలో ఉండే రోగములను బోగొట్టి వాటికి బలము గలిగించును. మృత్యురోగమును బోగొట్టి బలముగలిగించును. వాతరక్తము (అనగా మోకాళ్ళ మీదను, మోకాళ్ళమీదను పట్టినవచ్చును, పొక్కులు) బోగొట్టును. (మంగళ)
చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము మాత్రములోనుండే దోషములను బోగొట్టి, మాత్రమును కుద్రపరచును.
చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము కుద్రములోనుండే దోషమును బోగొట్టి ధాతువృద్ధిని గలిగించును.
చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము ఊడించినవారలకు పుష్టినిచ్చును. గాయముచేత కృపించినవారలకు బలము గలిగించును. వృద్ధులయొక్క ముసలికనమును బోగొట్టి నవ యౌవనము నిచ్చును. బాలరకు తరీరము పుష్టిని గలిగించును.
చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము - రసాయనము.
వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు.
10 కులముల వెల రూ 1.
40 కులముల వెల రూ 8.
డాక్టరు అవంటు లక్ష్మీపతి పి. ఏ. ఎం. పి. సి. యం.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్
19 హార్నిస్ రోడ్డు మాంటురోడ్డు మదరాసు.
(8166) క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

బట్టోపుష్ప సారము
ఇది మంచి సువాసనగల ఆత్మన, 1-2 చుక్కలు వైశ చల్లినయెడల ఆ నేకపుష్పముల వాసనను గుప్పించి కొట్టుచుండుటయే గాక జేహమునకు చల్లదనమును ఆనందమును గలిగించును—రూ 8, ఖరీదుకు రాదగిన సువాసన తలనూనెలను 2-0-0 ఖరీదుగల యీ 1/2 బొట్టు సీసాతో సులభముగా మారే చేసికోవచ్చును. (3851-4)
1/2 బొట్టు సీసా రూ 2-0-0; 1/4 బొట్టు సీసా రూ 1-2-0.
1/8 (ద్రాము) సీసా 1 కి రూ 0-10-0.
ఎస్టికై వా. పి. చార్జీ రూ 0-8-0.
పి. జి. పి. అందు కంపెనీ, మెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

మలయచందనము
గనేరియా అను సెగరోగమునకు మహా పథ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎఱుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల సెగరోగములు మూడు వూలలోనూ మాన్యును. శ్రీలంక నును వ్యాధులకు పూడ ఇది రాజోధ్యము. (1251) దబ్బి 1 కి వెల 2-4-0
గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

(873) **"కాంతామదహరణి"**
అను యునాని వైద్యశాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంగ్లీషు పుష్టికి దివ్యమైన లేహ్యము. దీనిని నేవించుటచే, నిస్సత్తువ, లేవనక క్షీణిండుట, స్వప్నమందు స్థలము, రతిలో శిశుస్థలము, కాళ్ళచేతులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయావన సుఖము నిచ్చును. నీ గృహమందు యేల సిగ్గు పడెదవు! దీనిని నేవించి స్వర్గసుఖములను పొందుము. పథ్యములేదు.
పరీక్షచేసి చూచిన మీరే తెలియును. వెల 1 డబ్బా 4-0-0
ఆంధ్రప్రతికా చదువరులకు రూ 2-0-0 మాత్రమే.
తామరమందు:- గెడే తామర, గజచర్మము, తామరలకు ఆమెఘము వెల దబ్బి 0-8-0
ది రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం,
[3888] కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి
జీవామృత
రక్తమును వృద్ధిజేయున
మేహవాత నొప్పులను బోగొట్టును
అన్ని విధములగు బలహీనములను అణచును
పొందుకోగులకు మంచిది
గుండెదడను నివారణ జేయును
గర్భ కారక ములనుదరుమును
బాలరకు గర్భిణిలకు నుత్తమము (1045)
చనుబాలను వృద్ధిపరచును
మూర్ఖులకు మంచిది
మెదడుకు బలమును గలగ జేయును
నరములకు శక్తిని పెచ్చించును
విద్యార్థులకు ప్రాణమిత్రము
ప్రాణశక్తిని పెచ్చించును
క్షయరోగులకు మిగుల మంచిది
కానరోగులకు అమృతము
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును
ఉపిరితులకు అధికబలము జేయును
ఉబ్బసరోగులకు మిగుల హితము
వెల బుడ్డి 1-కి రూ 8-4-0.
ప్యాకింగు పాక్టీజి ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, అచారప్పన్ పేథి, జి. టి. మదరాసు.
తంజిలూసము:- (బుధ)
పండిట్ - మదరాసు.